

PROSPERITA®

Prosperita? Především! Nic jiného neřeším.

Zapište si termíny konferencí
České společnosti pro jakost na rok 2023

■ SYMA 2023: 30.–31. 3. 2023

SYMA 2023
SYSTÉMY MANAGEMENTU KONFERENCE

Konference určená absolventům kurzů, držitelům certifikátů a všem ostatním zájemcům o oblast systémů managementu

■ Dny kvality 2023: 6.–7. 11. 2023

2023
DNY
KVALITY

Konference určená příznivcům moderních přístupů v kvalitě a zlepšování

Pro bližší informace sledujte naše webové stránky
www.csq.cz

INZERCE

Chceme spolupracovat s investory, se kterými sdílíme podnikatelské hodnoty

Český trh obohatil loni nový investiční fond. Jmenuje se T. Funds a založili ho zkušený manažer prestižní společnosti M.C.TRITON. Od řady jiných fondů se liší svojí filozofií, která se z velké míry opírá o hodnoty lidské spolupráce, o smysluplné nazírání na podstatu podnikání, na rozvíjení vztahů s těmi odborníky a investory, kteří jsou podobně naladěni jako majitelé T. Funds. Ambice jsou velké, ale o to krásnější. Kromě jiného jsou také o morálce, cti, nadhledu a souvislostech. Hovořila jsem o tom s Ing. Luděkem Pfeiferem, partnerem M.C.TRITON:

Pod křídly společnosti M.C.TRITON vznikl loni unikátní investiční fond s jasnou vizí. O čem přesně bude strategie, nač byste se rádi soustředili nyní, nač později?

Strategií investičního fondu T. Funds je investovat přímo do vlastnictví podílů v malých a středních, především českých a slovenských firmách. Následně pak zvýšit tržní hodnotu těchto firem výrazným zlepšením způsobu jejich řízení. Vklad kapitálu, změna manažerských technologií, energie a životní zkušenosti manažerských týmů přicházejících do firem ze společnosti M.C.TRITON – to jsou zdroje růstu tržní hodnoty firem ve vlastnictví Fondu. Právě spojenectví s M.C.TRITON, firmou s dvaatřicetiletou zkušeností a průkaznými výsledky změn ve způsobech řízení, je strategickou odlišností Fondu.

V prvních měsících existence Fondu se zaměříme jak na rozvoj vztahů s investory, tak na pečlivé hodnocení investičních příležitostí. Současné turbulentní tržní prostředí pochopitelně nahrává množství příležitostí – roste řada firem, které mají zájem o vstup investora a efektivní změny v řízení. Současně ale takové prostředí klade extrémní nároky na strategickou předvídatelnost. Dlouhodobě se budeme soustředit na tvorbu a rozvoj synergií – jak mezi firmami ve vlastnictví Fondu, tak mezi portfoliem Fondu a klientelou M.C.TRITONu.



Ing. Luděk Pfeifer, partner společnosti M.C.TRITON, spol. s r.o., a spoluzakladatel T. Funds

Na trh jste vstoupili v době, která nemohla být příhodnější. Nazrály potíže řady firem, ať již jde o generační výměnu vlastníků či managementu, nebo nedostatek zdrojů, včetně potenciálu ve formě nápadů, nových myšlenek, a samozřejmě také finančních...

Je to tak. Zájem o pomoc v řešení generační výměny ze strany vlastníků menších a středních firem byl prapůvodním impulzem myšlenky založení Fondu. Současné okolnosti energetické a souvisejících krizí jen akcelerují zájem o vstup investorů. Jak jste ale přesně zmínila, vstup kapitálu není řešením. Kapitál může vytvořit prostor pro uskutečnění změn, díky kterým firmy na proměněných trzích chytanou druhý dech a nabudou správný směr. Pro to je ale nezbytná ona ma-

nažerská invence, obratnost a důslednost ve změnách, schopnost aktivizovat lidi ve firmách. S naším Fondem nabízíme obojí – příchod kapitálu i manažerské síly.

Jak se díváte na možnost zapojení větší skupiny do určitého projektu, transakce? Finanční kolosy stále hledají příležitost ke zhodnocení prostředků a těch volných je stále dost. Podle jakého pravidla nahlížíte na možné investory, spoluinvestory?

To pravidlo je extrémně jednoduché, a přitom kategorické. Chceme spolupracovat s investory, se kterými sdílíme podnikatelské hodnoty.

pokračování na straně 4

Stříbro pro Farmu Hanč Vraňany

Asociace soukromého zemědělství ČR vyhlásila koncem minulého roku vítěze soutěže 20. ročníku Farma roku 2022. Mezi oceněnými byla i Farma Hanč Vraňany, která získala 2. místo. Odborná komise hodnotila celkový vzhled farmy, organizaci práce, ekonomické výsledky, zamýšlený rozvoj a zapojení celé rodiny. „Moc si vážíme toho, že naši pílí a snahu udělat vše pro spokojenost zákazníků ocenila i takto významná organizace. Ocenění bereme jako závazek a motivaci k tomu, abychom v následujících letech pokračovali v rozvoji a stali se nezapomenutelným místem, které stojí za návštěvu,“ řekl Milan Hanč, jeden z majitelů a zakladatelů farmy.

Farmu Hanč Vraňany založili bratři Milan a Radek Hančovi již v roce 1998, a navázali tak na rodinnou tradici zemědělského hospodaření, které sahá až do roku 1730. V současné době jsou největšími pěstiteli jahod v České republice a jsou jediní, kteří pro jejich pěstování využívají termínovanou stolní technologii. Díky ní mohou jahody sklízet až osm měsíců v roce. Pod heslem „Vše pro spokojenost našich zákazníků“ nabízejí ochutnávku venkova a života na farmě po všech stránkách. Kromě pěstování jahod jsou také významnými producenty sazenic jahodníků a pěstíteli spousty druhů ovoce, zeleniny a klasických polních plodin na výměře přibližně 300 ha. „V loňském roce jsme si splnili jeden z našich snů, a to je realizovat nový koncept farmy, která zákazníkům poskytne nejen kvalitní produkty, ale také k nám přijíždí za zážitky. Stáváme se oblíbeným výletním místem, kde si každý odpočine a načerpá energii. Hojně navštěvované farmářské centrum, vybudované bez dotací, je největší v ČR přímo na farmě i s restaurací, která zpracovává hlavně místní výtěžky, vyrábí vlastní originální dezerty, pečivo a top zmrzliny z čerstvého ovoce nebo jednotlivých odrůd jahod. Do práce na statku se zapojuje celá rodina napříč generacemi,“ komentoval Milan Hanč.

Celý rok na farmě probíhají tematické naučné akce pro veřejnost, instituce, školky a školy, exkurze a workshopy v ukázkových okrasných, ovocných a bylinkových zahradách. Návštěvníci u nás tak mohou poznávat život na farmě formou zábavy a ochutnávat produkty farmy během tzv. Slavností chutí. Vlastní moštárna vyrábí několik druhů čerstvých moštů, avšak nejoblíbenější je jablko s jahodami. Za zmínku také stojí 2,5 ha ovocného sadu, který se bude rozšiřovat o dalších 10 000 ovocných stromů v roce 2023. Ve Vraňanech jsou velmi oblíbené samosběry jahod, hrášku, okurek nakládaček, česneku, cibule a brambor. V menším rozsahu se zde věnují chovu ovcí, kachen, hus a slepic. Veškerá produkce se následně uplatní ve farmářském centru a přebytek v online obchodě Rohlík.cz. (tz)

Najdete uvnitř listu

Musíme dovážet vepřové, brambory, mouku i zelí	3
Umíme nadchnout lidi pro změny	5
PENNY otevřelo první celodřevěný diskontní obchod v Česku	7
Jak podnikat, aby se vám syndrom vyhoření vyhnul?	13
Věřím, že se ekonomická situace v dohledné době začne spíše uklidňovat	16

CzechTrade posiluje spolupráci s CzechInvestem, bude blíže firmám v regionech

Agentura CzechTrade bude od nového roku firmám ještě blíže, a to díky synergiím spolupráci s agenturou CzechInvest. Od začátku roku 2023 bude sedm regionálních exportních konzultantů zajišťovat aktivity pro agenturu CzechTrade. Dochází tím k ještě užší spolupráci a efektivnějšímu fungování týmů obou agentur. CzechTrade se tímto krokem více přiblíží regionálním firmám ve všech krajích České republiky a zkvalitní své služby na podporu exportu.

Na základě Akčního plánu vlády České republiky na podporu hospodářského růstu a zaměstnanosti ČR uzavřely státní agentury CzechTrade a CzechInvest další veřejnoprávní smlouvu o spolupráci. V rámci projektu REK

vyčlení CzechInvest sedm regionálních exportních konzultantů. Ti budou působit v regionálních kancelářích a napomáhat rozvoji českých firem přímo v regionech. „Každá spolupráce s CzechInvestem přináší zkvalitnění a zefektivnění služeb obou agentur. Rozšíření našich aktivit do krajů výrazně přispěje k mapování obchodního potenciálu regionálních firem a jejich zapojení do exportních aktivit,“ řekl generální ředitel CzechTrade Radomil Doležal s tím, že exportní konzultanti budou vedle mapování regionu z hlediska podnikatelského a exportního potenciálu poskytovat konzultační činnost a organizovat semináře a další vzdělávací akce.

Agentura CzechInvest má regionální kancelář ve všech českých krajích. „Sedm z nich se nově stane kontaktním místem poskytujícím služby agentury CzechTrade. Řada předchozích

společných projektů je důkazem, že využití podobných synergií je velkým přínosem pro zemědělské podniky,“ dodal Petr Očko, náměstek ministra průmyslu a obchodu pověřený řízením agentury CzechInvest a připomněl další úspěšné společné projekty agentur, jako je například sdílení zahraničních kanceláří v některých teritoriích.

Regionální konzultanti CzechTrade budou od 1. ledna dostupní v sedmi městech pro následující kraje:

- Pardubický a Královéhradecký kraj
- Plzeňský a Karlovarský kraj
- Liberecký a Ústecký kraj
- Jihočeský a kraj Vysočina
- Moravskoslezský kraj
- Olomoucký a Zlínský kraj
- Středočeský kraj

(tz)

PROSPERITA®

Prosperita? Především! Nic jiného neřeším.

Prosperita je měsíční periodikum o podnikání a vzájemné komunikaci mezi firmami a jejich velkými skupinami, mezi profesními uskupeními a navzájem v prostředí českého trhu. Přednostně informuje své čtenáře o dění v české ekonomice především očima jednotlivých podnikatelských subjektů a svazů, asociací, sdružení, unií, komor a Konfederace zaměstnavatelských a podnikatelských svazů ČR. Velký prostor je věnován prezentacím formou článků a rozhovorů nebo klasické reklamě, která je jediným zdrojem financování tohoto časopisu. Cílem je oslovit široké spektrum podnikatelů a manažerů s tím, že přednost mají informace o aktivním postoji k podnikání a vytváření trvalých hodnot.

Časopis Prosperita a přílohy
Prosperita Madam Business
Prosperita Fresh Time

www.iprosperita.cz,
www.madambusiness.cz, www.freshtime.cz

Vydává: RIX, s. r. o.

Sídlo vydavatelství a redakce:
Ocelářská 2274/1, 190 00 Praha 9
IČ: 25763164, DIČ: CZ25763164
e-mail: brixix@iprosperita.cz

Datum vydání: 17. ledna 2023

PhDr. Eva Brixí-Šimková, šéfredaktorka
mobil: 602 618 008, e-mail: brixix@iprosperita.cz

Martin Šimek, šéfredaktor internetových médií
www.iprosperita.cz, www.madambusiness.cz
a www.freshtime.cz
mobil: 606 615 609, e-mail: martin@iprosperita.cz


Pavel Kačer, redaktor
mobil: 724 501 791, e-mail: kacera@iprosperita.cz

Bc. Kateřina Šimková, redaktorka a mediální konzultantka
mobil: 724 189 342, e-mail: simkova@iprosperita.cz

Korektury: Mgr. Pavla Rožničková

Grafická úprava: Michal Schneidewind

Příjem inzerce: Ocelářská 2274/1, 190 00 Praha 9

Placené textové materiály jsou na stránkách časopisu označeny grafickým symbolem . Bez označení jsou publikovány materiály poskytnuté redakci důvěryhodnými zdroji. Materiály označené (tz) jsou převzaté, případně redakčně upravené tiskové zprávy. Za textové a obrazové podklady dodané redakci inzerentem pro výrobu a otištění inzerce odpovídá inzerent.

Tisk: Novotisk
U Stavoservisu 1a, 108 00 Praha 10

Distribuce: 5 P Agency, spol. s r. o.,
Modřická 334/63, 664 48 Moravany

Časopis je v roce 2023 rozšiřován dle vlastního adresáře redakce.

Registrace MK ČR E 8255. Mezinárodní standardní číslo sériových publikací ISSN 1213-6492

Prosperita partnersky spolupracuje:

- se společností NEWTON Media a.s. 
- s Úřadem průmyslového vlastnictví 
- s Českou společností pro jakost 

Komunikujme a hledějme ta nejlepší řešení pro vás.

PROSPERITA®
Prosperita? Především! Nic jiného neřeším.

www.iprosperita.cz

Madam BUSINESS
PROSPERITA

www.madambusiness.cz

FRESH TIME
PROSPERITA

www.freshtime.cz

Změna údajů pro zaslání a odhlášení ze zaslání časopisu Prosperita a příloh

Došlo-li ke změně vašich údajů pro zaslání našeho časopisu (adresa, název společnosti, jméno atd.), můžete nám zaslat žádost o aktualizaci svých údajů na zasilani@iprosperita.cz. Vaše údaje upravíme na správné.

V případě, že o zaslání již nemáte zájem, napište nám svůj požadavek, včetně svých údajů z adresního štítku, na zasilani@iprosperita.cz. Dodávání časopisu poté zrušíme.

Pokud byste potřebovali větší počet výtisků aktuálního vydání, dejte nám vědět alespoň s měsíčním předstihem, rádi vyjdeme vstříc.

S tužkou za uchem

Připravte se, zchudneme!

Špatných zpráv jako kdyby nebylo dost. Sdělovací prostředky se předhánějí v tom, kdo oznámí další zdražování, růst životních nákladů nebo nutnost omezit se ve spotřebě. Informace jsou zaměřeny nejen na běžné občany, ale i na podnikatele. Nebude to, nebude ono, vše bude tak nedostupné, lidé i firmy se budou muset velmi uskmornit – a to nejhorší nás teprve čeká. Nejčastěji užívaným slovem v médiích se stala chudoba. Jak se k tomu mají diváci televize, posluchači rozhlasu, čtenáři tisku a uživatelé internetu postavit? Nepředpokládám, že cílem je hlavně postrašit nebo naštvat český národ, vyvolat masovou nespokojenost a nasměrovat jeho negativní energii vůči vládě a poslancům. Spíš se za vším skrývá snaha novinářů po senzaci. Udělat z komára velblouda, přitáhnout co největší pozornost, a tím dosáhnout jakéhosi žurnalistického úspěchu. Protože dnešní doba opravdu klade na všechny větší nároky, musíme se vyrovnat s mnoha nepříznivými vlivy a nepropadnout zoufalství, každý výrok na veřejnosti je třeba vážit. Nedělat věci horší, než skutečně jsou. Žurnalistika má obrovskou sílu, a tedy i odpovědnost. Proto by neměla být zneužívána nikým. Nic není tak horké, jak se může zdát, pokud si člověk řekne, že se nezdává, ale s těžkostmi se vypořádá. Ostatně tak jako tomu bylo vždycky. **Pavel Kačer**

Zaujalo nás

Unikátní proteinové tyčinky

Proteinové tyčinky od firmy Markol jsou výjimečně složením i chutí. Pět novinek je vhodných pro konzumenty s intolerancí laktózy a lepku. Dá se s nimi i hubnout. Zaujala nás kombinace aronie a červené řepy. Aronie si poslední dobou vydobyla místo v českých zahrádkách i kuchyních. V proteinové tyčince ji doplňuje červená řepa, chuť i strukturu doladily datle s mandlemi. Proteinová složka je pouze rostlinná díky slunečnicovému, dýňovému a konopnému proteinu. **(red)**

Mediální partnerství v roce 2023

- Soutěž MANAŽER ROKU
- Soutěž Ambassador kvality České republiky
- Soutěž Marketér roku
- Konference Kvalita – Quality 2023
- Soutěž Česká chuťovka 2023
- Projekt Ocenění Českých Podnikatelek
- Projekt Ocenění Českých Lídrů
- Projekt Ocenění Českých exportérů
- Projekt Inspiromat – Klub manažerek ČMA
- Konference SYMA
- Konference Dny kvality 2023

Redakční rada pracuje ve složení:

- **Jan Wiesner**, prezident Konfederace zaměstnavatelských a podnikatelských svazů ČR
- **Ing. Irena Vlčková**, tajemnice PIBS
- **Ing. Rudolf Skuhra, CSc.**, majitel společnosti CONDOR MACHINERY spol. s r.o.
- **Ing. Ivo Gajdoš**, výkonný ředitel České manažerské asociace
- **Ing. Michal Vaněček, Ph.D., MBA**, ředitel a místopředseda představenstva T-SOFT a. s.
- **Ing. Pavel Ráliš, MBA**, zakladatel značky fin4Business
- **Ing. Hugo Kysilka**, poradce a malíř
- **Ing. Vít Pěkný, Ph.D.**, odborník na problematiku automobilového trhu
- **Prof. Ing. Růžena Petříková, CSc.**, místopředsedkyně Rady kvality ČR
- **Ing. Andrea Trčková**, výkonná ředitelka společnosti Mgr. Ladislav Kavan – LK SERVIS
- **Jarmila Janurová**, zakladatelka a jednatelka firmy Jaja Pardubice, s. r. o.
- **Ing. Zdeněk Juračka**, zakladatel a čestný předseda Asociace českého tradičního obchodu
- **Jiří Souček**, obchodní ředitel společnosti Uzeniny BETA
- **Ing. Tomáš Milich**, ekonom
- **Mgr. Olga Stanley**, manažer komunikace, ROSSMANN, spol. s r.o.
- **David Kubla**, ředitel úseku spolkových činností a propagace České společnosti pro jakost
- **PaeDr. Petr Paksí, DBA**, jednatel a obchodní ředitel JAP FUTURE s.r.o.

Výhled na 2023: výrazně klesne inflace, sníží se i růst DPH

Invaze Ruska na Ukrajině, s ní spojené turbulentní ceny energií, výrazný nárůst spotřebitelských cen, se kterým jde ruku v ruce pokles reálných mezd. To jsou hlavní faktory, které ovlivňovaly ekonomické ukazatele v loňském roce a významnou roli budou hrát i letos. Česká ekonomika sice prochází recesí, je ale postavena na zdravých základech, a tak by obtiže měla postupně překonat. Shodli se na tom analytici skupiny ČSOB v prosinci.

Česká ekonomika se nachází v recesi, která neskončí ani na počátku roku 2023. Hlavní příčinou je přitom vysoká inflace, kterou ovlivňují zejména zvýšené ceny energií, jež se následně přelévají i do ostatních částí spotřebitelského koše. Ačkoliv se inflace pravděpodobně nachází poblíž vrcholu, její odeznívání bude kvůli vysokým inflačním očekáváním, zrychlující se mzdové dynamice a relativně nízkým reálným úrokovým sazbám jen velmi pozvolné. Podle analytiků finanční skupiny se může míra inflace v roce 2023 pohybovat kolem 10 %, výrazně však poklesne růst HDP. „V základním scénáři počítáme s tím, že recese bude díky nízké nezaměstnanosti a uvolněné rozpočtové politice relativně mírná. Bude po ní však následovat jen velmi pomalé oživení. Proto za ce-

lý rok 2023 počítáme s růstem v blízkosti nuly (0,7 %),“ komentoval Jan Bureš, hlavní ekonom Patria Finance. Své poslední slovo přitom pravděpodobně neřekly ani ceny energií. Podle negativního scénáře ČSOB může přijít během zimy nucená racionalizace spotřeby plynu, což by výrazně zasáhlo i český exportně orientovaný trh.

„Evropa se potýká s bezprecedentní energetickou krizí, jejíž dopady budou citelné také v roce 2023. Přestože se díky dostupnosti alternativních dodávek a nižší spotřebě situace na trhu s plynem stabilizovala, ceny dle našeho názoru setrvají na vysokých úrovních i nadále. Inflace zůstane jedním ze zásadních makroekonomických témat, nicméně v hlavních ekonomikách by měly cenové tlaky v roce 2023 začít viditelně zvolňovat. V Evropě i ve Spojených státech očekáváme mělkou recesi,“ sdělil Dominik Rusinko, makroekonomický analytik ČSOB.

Analytici ČSOB pak v roce 2023 očekávají i pokles základní sazby ČNB, která by se mohla ze 7 % v prosinci 2022 snížit k 6 %. Na úroveň pod 3 %, která by mohla reálně přispět k oživení realitního trhu, se ale v roce 2023 nedostaneme. Minimálně na začátku roku by pak pod tlakem měla zůstat i česká měna, a to zejména kvůli aktuálnímu napětí na globálních trzích a slabým domácími fundamenty. **(tz)**

Nájemci kanceláří se chystají na první větší zdražování po deseti letech

Po letech, kdy náklady na pronájem kanceláří byly relativně stabilní, přichází první výraznější zdražování. Do nákladů se promítají zejména rostoucí ceny energií, a to jak ve formě spotřeby přímo v rámci kanceláří, tak nepřímo i v nákladech na servisní poplatky, ze kterých je hrazen provoz a údržba společných částí budov. U dražších objektů, které zpravidla využívají novější a úspornější technologie, bude zdražení více vidět na růstu nájemného. V případě levnějších budov, které zpravidla nebyvají tak energeticky efektivní, se do nákladů promítanou zejména rostoucí ceny energií. „V rámci jednání s pronajímateli při prodloužení nájemní smlouvy jsme zpravidla byli schopni využít cen z počátku nájemní smlouvy minimálně jako odrazového můstku. Nyní to ale bude poprvé, co se ceny na úroveň z doby původního podpisu

smlouvy nevrátí,“ vysvětlil Radek Procházka, Managing Partner společnosti Procházka & Partners. Důvodem skokového růstu je také aplikace tzv. inflačních doložek, na které v době nízké inflace většina nájemců nebrala zřetel. Nyní se ale stává z doložek strašák. Míra navýšení nájemného pak závisí na tom, zda je nájem placený v české koruně, či eurech. Zatímco v prvním případě může jít o zdražení až o 18 %, v případě eura, ve kterých je většina smluv na kancelářském trhu, pak lze očekávat růst o 8 %. Do toho je ale nutné počítat až s 50% zdražením servisních poplatků oproti roku 2021 a zvýšením nákladů na spotřebu energií přímo v kancelářích. To bude znát zejména u kanceláří s nižším nájemným, kde poplatky běžně tvořily 25–30 % nominálního nájemného. V současnosti se mohou dostat na úroveň 50–60 %. **(tz)**

Partneři www.iprosperita.cz

hlavní partner:

VARNSDORF TOLS

partner plus:

HASIČSKÁ UZÁJEMNÁ POJIŠTOVNA, a.s.

partneři:

GRADA

ÚŘAD PRŮMYSLUVÉHO VLASTNICTVÍ

DAVID KARABEC
OBCHODNÍ SPOLEČNOST VLASTNICTVÍ

dto
D.T.O. CZ, s.r.o.
Vzdělávání jak má být

odborní partneři:

ČESKÁ SPOLEČNOST PRO JAKOST

ASOCIACE OBCHODNÍKŮ

SVAZ KVĚTINÁŘŮ A FLORISTŮ ČESKÉ REPUBLIKY

AČTO
ASOCIACE ČESKÝCH TRADIČNÍHO OBCHODNÍKŮ

AVO

MA

caim

KZPS

ČM s M

Prosperita vás provází děním v businessu už 24. rokem!

Musíme dovážet vepřové, brambory, mouku i zelí

I malý zahrádkář poznal, co dá práce vypěstovat krásný salát, šťavnatou mrkev, sladká rajčata nebo sametové švestky. I drobný chovatel zná zákony, podle nichž se musí řídit, aby měl chutná vajíčka, zdravé králíky nebo kachny. Kdo okusil život na vesnici a ví, že to znamená oželeť i kousek vlastního pohodlí, fyzicky pracovat a obětovat čas, aby bylo na talíři co ukrojit a nabrat, určitě fandí českým zemědělcům a přeje jim jen to nejlepší. Podnikat v oboru, který zajišťuje národu obživu, však není vůbec snadné. Nejen proto, že se venkov stále vyliďňuje, a do hry vstupuje řada dalších prvků, které nadšence pro hospodaření v krajině od mnohých aktivit odrazuje.

Vstupy se prodražují, chybí pomocné síly i odborníci. Dotace přejí jen některým. Vize o soběstačnosti ve výrobě potravin zůstaly snem a dnes by to byla jen iluze myslet si, že toho můžeme dosáhnout. Přitom máme stále velký potenciál pěstovat a chovat mnohé, co k životu u nás potřebujeme. Citlivým zásahem do krajiny a rozumným hospodařením v ní můžeme i nyní ještě vytvořit ráj na zemi v srdci Evropy. Ale lidé nestojí o dřinu, která je však dnes sofistikovanější než před půl stoletím, nechtějí kořenit na venkově, bojí se zodpovědnosti i rizik spojených s výkyvy počasí, vlastním nasazením. Přitom po svým způsobem klidnějším prostředí k životu zároveň touží, mimo jiné i proto, že covid v posledních dvou letech ukázal, jaké nesporné výhody menší územní celky člověku nabízejí.

Jak tedy vypadá české zemědělství dnes? Na to odpovídal Ing. Jan Doležal, prezident Agrární komory ČR:

Na jaké společenské přičce si stojí dnes čeští zemědělci? Jak je lidé vnímají?

Na to mohou být různé úhly pohledu. Pro zajištění základních potřeb obyvatelstva mají zemědělci klíčovou roli, protože jíst potřebuje zkrátka každý. Když se ale podíváme na situaci v zemědělských školách na všech úrovních a stavy zájemců o zemědělské vzdělání, je jasné, že zabývat se pěstováním plodin nebo chovem hospodářských zvířat příliš takzvaně v kurzu není. To se následně projevuje na nedostatku pracov-

níků v zemědělství a zvyšující se poptávkou po posiláčkách ze zahraničí. Každý rok přijíždí na sezónní práce do Česka kolem 20 000 lidí a jsou stále častěji najímáni také na odbornější práce, jako je například obsluha zemědělských strojů. Očekáváme, že tento trend bude posilovat.

Tedy – jakou má obor image?

Bohužel horší, než by si zemědělci zasloužili. Jsou závislí na rozmarech přírody, kterou nezájmá, jestli jsou nemocní nebo že chtěli odjet na dovolenou. Fungují ve stoprocentním nasazení nejen v době žní a starají se o zajištění pohody hospodářských zvířat 365 dní v roce, 7 dní v týdnu a prakticky 24 hodin denně. Tohle ale bohužel zákazníci nevidí. Vyberou si z regálu potraviny za akční cenu, která v některých případech ani neodpovídá nákladům, aniž by o tom přemýšleli.

A nezasloužil by si lepší příčku? Vždyť jíst člověk musí, a zdaleka není samozřejmostí, aby měl plný a rozmanitý talíř všemožných dobrot, kdy si jen vzpomene... A pěstovat mrkev, broskve nebo pšenici není zas tak jednoduché, jak si mnozí spotřebitelé představují, plodiny nerostou v regálech supermarketů...

Zasloužil. Současná doba není k zemědělcům moc fér, ale to se neděje jenom v České republice, ale do určité míry i v dalších evropských zemích.

Jak chápe Agrární komora diskuzi o soběstačnosti ve výrobě potravin? Co je možné, a co ne?

Nejen s ohledem na čím dál častější výskyt nepředvídatelných událostí, které narušují dodavatelské řetězce, by Česká republika měla usilovat o co nejvyšší míru potravinové soběstačnosti u všech komodit, jež je v silách českých zemědělců vyprodukovat kvalitně a při zachování

cenové dostupnosti. Nepředstavujeme si samozřejmě, že bychom měli zvyšovat potravinovou soběstačnost Česka v produkci kiwi nebo banánů. Na druhou stranu skutečnost, že v zemi, kde je tradičním jídlem vepřo knedlo zelo nebo řízek s bramborovým salátem, musíme dovážet vepřové, brambory, mouku i zelí, je tristní. U vepřového masa dovážíme kolem 60 % spotřeby, a vzhledem k tomu, že vláda škrtná dotace pro chovatele prasat, bude hůř.

Zemědělci jsou také významnými tvůrci krajiny a většina se jich vzorně o přírodu stará, budují se rybníky, vysazují aleje, obnovují remízky. Dělalí to proto, že v takových krocích vidí smysl, užitek, tedy aniž by museli nebo na tom vydělávali. Poděkoval jim za to už někdy někdo?

Zemědělec je primárně člověk s kladným vztahem k přírodě, jinak to není zemědělec. Pole, pastviny a zvířata jsou zdrojem jeho obživy. Zemědělec si nemůže dovolit pěstovat obilí a další plodiny v půdě, která je vyčerpaná například

používáním nadměrného množství umělých hnojiv, což by zároveň znamenalo další zvýšení vstupních nákladů. Jejich spotřebu proto snižují několik let za sebou a běžnou praxí je používat organická hnojiva, která jsou přirozeným zdrojem organické hmoty v půdě. Zemědělcům

proto na krajině záleží a budují krajinotvorné prvky, jako jsou stromořadí, meze, příkopy, terasy nebo mokřady a další. Zabraňují tím nepříznivým jevům, jakými jsou například vodní či větrná eroze. Zachovávají tak kvalitu zemědělské půdy a zároveň posilují schopnost krajiny zadržovat vodu. Veřejnost i někteří politici bohužel tyto skutečnosti často přehlížejí, a vzájemně se posilují v přesvědčení, že zemědělci jsou gauneři, kteří ničí životní prostředí, přičemž opak je pravdou. Agrární komora ČR upozorňuje na pozitivní příklady ze zemědělské praxe. To vidím jako jedinou cestu a bylo by dobré, kdyby se k nám přidalo také Ministerstvo zemědělství a jednotlivá města a obce, všichni, kteří o těchto počinech zemědělců velmi dobře vědí.

Firmy, které podnikají v zemědělské prvovýrobě, jsou také velmi inovativní a zavádějí do praxe postupy, které by před pár lety byly jen science fiction. Dokazují tím, jak chytré a vzdělané týmy mají. Je v blízké budoucnosti šance, aby se zpět na vesnici vraceli mladí a chtěli zde pracovat a žít? Může v tom nějak Komora pomoci? A mělo by to vůbec smysl, když je celosvětovým trendem vysídlování venkova?

Velmi bychom si přáli, aby mladí lidé pokračovali v zemědělské tradici svých rodičů a nepouštěli venkov. Oficiální statistiky však uka-



Ing. Jan Doležal, prezident Agrární komory České republiky

zují na opačný trend, jak říkáte. Jsme v kontaktu se zemědělskými školami, kterým tlumočíme poptávku zemědělské praxe po absolventech. To ale nestačí. Je třeba pracovat na zvýšení prestiže českého zemědělství, na čemž bychom se měli podílet všichni. Musím také připomenout až tři miliardy korun, které slíbil v loňském červnu na konferenci pro zemědělskou veřejnost v pražském Paláci Lucerna ministr práce a sociálních věcí Marian Jurečka a které by měly zabránit vysídlování venkova prostřednictvím daňových úlev pro zemědělce. Na realizaci stále čekáme.

Jaký byl rok 2022 pro vaše členy a jaký předpokládáte, že bude ten následující?

Všechny obory zemědělské prvovýrobě se potýkaly s rychlým růstem nákladů o desítky až stovky procent v meziročním srovnání, které se jim nedařilo promítat do výkupních cen, za než prodávají své produkty. Jde především o energie a pohonné hmoty, dále o průmyslová hnojiva, krmné směsi pro hospodářská zvířata, a zvyšují se i mzdové náklady. Největší problémy mají chovatelé prasat, drůbeže a skotu a pěstitelé náročnějších plodin, jako jsou ovoce, zelenina, brambory nebo chmel. Někteří chovatelé a pěstitelé dokonce přistoupili v loňském roce k omezení ztrátových činností. Například stavy prasat se podle dat Českého statistického úřadu k loňskému 1. dubnu snížily meziročně o 5,6 % na 1,4 miliónu kusů, a stavy prasných klesly dokonce o 10,7 % na necelých 81 000 kusů, což je nejméně od počátku sledování v roce 1921. Stavy drůbeže se snížily o 3,3 % na 23 miliónů kusů. Další chovatelé a pěstitelé uvažují o útlumu v roce letošním. Je obtížné ale vyčísřit budoucí snížení produkce v jednotlivých oborech. Zemědělci se snaží provoz prodávacích aktivit udržet do poslední chvíle, protože mají k chovu zvířat i pěstování plodin blízký až osobní vztah. Nácházejí se však v nejisté situaci kvůli absenci dlouhodobé vize českého zemědělství a rychlým změnám české legislativy. K významnějšímu poklesu produkce může dojít například v souvislosti s novými pravidly pro rozdělování zemědělských dotací od tohoto roku nebo nuceným přechodem na alternativní způsoby ustájení drůbeže od roku 2027. Následkem toho hrozí další pokles potravinové soběstačnosti České republiky a tento směr se bude jen obtížně obracet.

za odpovědi poděkovala Eva Brixí



Koruna je dnes rekordně silná

Jako nuž rozehřátým máslem koruna začátkem ledna prorazila psychologickou hladinu 24,00 koruny za euro a její posilování se zastavilo až těsně nad 23,95 korun za euro. Takto silnou jsme přitom korunu viděli naposledy v roce 2011.

Za posílením koruny stojí zlepšení nálady na finančních trzích. Investoři jsou ochotnější riskovat a problémy střední Evropy jim najednou nepřipadají tak dramatické jako před pár měsíci. Na podzim slyšeli spekulanti od ratingových agentur, že pro Česko je rizikem nedostatek plynu, a dokonce i možný přídělový režim. To se však nyní zdá nepravděpodobné. Investoři sly-

šeli od ratingových agentur také varování před hlubokým deficitem státního rozpočtu. Ten však skončil lépe, než bylo naplánováno. Mračna nad střední Evropou se tím rozplynula a najednou se chtějí všichni svést na pozitivní vlně. Je proto možné, že krátkodobě koruna ještě posílí. Vůbec bych se nedivil tomu, kdyby koruna za pár dní či týdnů zaklepalá na hladinu 23,50

korun za euro. To je voda na mlýn pro Českou národní banku, která bojuje s inflací a silnější koruna jí v tomto boji pomáhá. Jakmile koruna posílí, otevírá se zboží z dovozu prostor ke zlevnění. Tím se nadále snižuje pravděpodobnost zvýšení úrokových sazeb, kterými by ČNB krotila inflaci.

Z většího nadhledu je však pravdou to, před čím nedávno varovala japonská Nomura. Česká ekonomika je ve vnitřní i vnější nerovnováze. Jako největší problém vnímám deficit zahraničního obchodu, který koruně dlouhodobě nedává mnoho prostoru k posílení. Proto také chápou

očekávání trhu, že za rok bude koruna slabší než dnes. Já se však domnívám, že spíš než oslabení koruny se dočkáme stagnace jejího kurzu.

ČNB jednoduše nedovolí její výraznější oslabení. Pokud by se objevil tlak na větší oslabení koruny, vstoupily by do hry její intervence. Centrální banka totiž pro boj s inflací potřebuje silnou korunu a má přitom tak velké devizové rezervy, že v její prospěch může intervenovat velmi dlouho.

Vladimír Pikora,
hlavní ekonom skupiny
Comfort Finance Group

Nejlepším exportérem podle Dun & Bradstreet jsou Moravské kovárny

V rámci soutěže Exportér roku, kterou organizuje Hospodářská komora ČR, poradenská společnost Dun & Bradstreet již podesáté udělila nejlepším českým exportérům mezinárodně uznávané ocenění AAA Platinum. Nejlépe hodnocenými exportéry za rok 2021 jsou podle modelu Dun & Bradstreet Moravské kovárny, Kovárna VIVA a DEZA.

V rámci samostatné kategorie Nejlepší exportéři podle hodnocení Dun & Bradstreet soutěže Exportér roku byly hodnoceny české firmy s největším meziročním nárůstem exportu podle vlastní, mezinárodně uznávané, metodiky Dun & Bradstreet. Nejúspěšnějším exportérem se za rok 2021 stala společnost Moravské kovárny, výrobce zápuskových výkovek z oceli tvářených za tepla pro automobilový i stavební průmysl, drážní techniku, zemědělské a stavební stroje s meziročním nárůstem exportu o 48 %. Na stupních vítězů se dále umístila Kovárna VIVA, jejíž objem exportu mezi lety 2020–2021 vzrostl o 41 %, a DEZA s navýšením vývozu o 37 %.

„Prestížní ocenění AAA Platinum je mezinárodně uznávané hodnocení, které Dun & Bradstreet vydává na základě vlastních kritérií. Ocenění potvrzuje, že jeho držitelé přínosně nakládají se svými vstupy a efektivně je mění na kvalitní výrobky či služby. Přísná kritéria hodnocení oceněné společnosti musí splňovat nejméně pět let v řadě za sebou, čímž potvrzují svoji silnou pozici na trhu,“ vysvětlila obchodní ředitelka Dun & Bradstreet Eva Emini s tím, že na toto ohodnocení dosáhne pouze úzké procento firem působících v České republice. Ocenění AAA Platinum je mezinárodně uznávané a obchodním partnerům potvrzuje minimální úroveň rizika při spolupráci s oceněnou společností. „Dlouhodobá důvěryhodnost, spolehlivost a stabilita je, obzvláště v současné době, kdy významně vzrostla podnikatelská rizika, geopolitická situace je vyostřená, přetrvávají potíže v dodavatelských řetězcích a ekonomika balancuje na hraně recese, klíčovým faktorem spolupráce na mezinárodních trzích,“ doplnila Eva Emini.

„Export byl vždy klíčovým pilířem tuzemské ekonomiky. O to více to platí v současné krizové době, kdy bude výkon českého hospodář-

Top 10 exportujících společností podle Dun & Bradstreet za rok 2021

pořadí	název společnosti	změna objemu exportu 2020–2021
1.	Moravské kovárny a.s.	47,63 %
2.	Kovárna VIVA a.s.	40,86 %
3.	DEZA, a.s.	36,68 %
4.	GZ Media, a.s.	35,89 %
5.	Thermo Fisher Scientific Brno s.r.o.	30,77 %
6.	Moravia Steel a.s.	22,30 %
7.	Vetropack Moravia Glass, akciová společnost	20,48 %
8.	Dřevozpracující družstvo	20,26 %
9.	Česká zbrojovka a.s.	18,21 %
10.	Siemens, s.r.o.	14,05 %

zdroj: Dun & Bradstreet

ství velkou měrou záviset právě na úspěších vývozců. Letošní ocenění Exportéra roku jsou o to významnější, že přicházejí v době, kdy firmy dokážou uspět i přes značné ekonomické překážky, zejména hovořím o vysokých cenách energií. Úkolem Hospodářské komory je proto nejen podnikatele podporovat a propagovat jejich práci, ale také jim i v krizových dobách po-

moci hledat nové trhy, kde se uplatní se svými produkty,“ uvedl prezident Hospodářské komory ČR Vladimír Dlouhý.

Osmadvacátý ročník soutěže Exportér roku (www.exporterroku.com) pořádá Hospodářská komora ČR. Soutěže se mohou zúčastnit všichni exportéři se sídlem v České republice s ročním objemem vývozu nad 100 miliónů korun. (tz)

Chceme spolupracovat s investory, se kterými sdílíme podnikatelské hodnoty

dokončení ze strany 1

Je jasné, že každá investice, každý vstup Fondu do firmy bude v našem pojetí představovat svébytný podnikatelský příběh. Každou investiční příležitost vnímáme jako rozehrání nového podnikání. V naší investiční strategii není rozebrání firmy na prvotní investice a jejich rozprodání. Chceme přivést firmy ve vlastnictví Fondu k nové podnikatelské kapitole.

Víme přitom, jak extrémně důležité jsou v podnikání právě hodnoty. Víme to z vlastní tritoní historie, víme to z našich klíčových projektů. Chceme se o tuto zkušenost opřít i v podnikání Fondu. Rozhodli jsme se proto vsadit na propojování lidí – investorů, klíčových person v nakupovaných firmách, našich týmů – kteří v podnikání sdílejí blízké hodnoty. Ve sdílení podnikatelských hodnot vidíme jeden z rozhodujících předpokladů úspěšnosti Fondu.

Touto optikou se tak díváme i na zájemce o vklad kapitálu do našeho Fondu. Máte pravdu, že v současné době roste množství volného kapitálu a roste zájem o jeho smysluplné investování. Roste v řadách privátních investorů, roste zájem dalších fondů o koinvestice s námi, roste i zájem korporátních institucí.

Pečlivě si vybíráme. Přednost pochopitelně dáváme investorům, se kterými jsme už udělali pozitivní zkušenost jako s klienty tritoních projektů, dáváme přednost osobnostem, o kterých víme, s jakou morálkou k podnikání přistupují. A vážíme si toho, že právě takoví investoři projevují zájem o náš Fond.

Webové stránky Fondu vysvětlují, že hodnotu firem, které koupíte a začnete řídit, zvýšíte také životní energií. To je vlastně nádherné poselství a přesně to, co české či slovenské firmy dnes potřebují. Není to ale až příliš zavazující?

Je to zavazující i limitující. Počet manažerů s erudiční, invencí, energií, které máme, není



pochopitelně neomezený. Jejich kapacita je – vedle kapitálu – naším limitujícím zdrojem. Je přitom zdrojem větší míry důležitosti než sám kapitál. Proto jsme před rozjezdem Fondu cílevědomě rozšiřovali a budovali takové manažerské kapacity.

Rádi byste se zaměřili na podniky zejména z výrobních oborů, například farmaceutické, potravinářské, strojírenské. Proč právě na takové? Vidíte v nich ten „pravý“ potenciál růstu, potřebnosti pro ekonomiku země? A jistotu pro vlastní počínání?

Zmínil jsem, že každý projekt Fondu, každou investiční příležitost vidíme jako podnikatel-

ský příběh. Zmínil jsem, že rozhodující jsou naše manažerské kapacity. Je proto jen logické, že se chceme pouštět na trhy, kterým opravdu rozumíme, na kterých se naši manažeri spolehlivě orientují. Vedle síly a potenciálu našich manažerů je jejich znalost konkrétních trhů druhým předpokladem úspěchu.

Do třetice jsem pak mluvil o zájmu na budování synergií – a i pro ně je koncentrace na vybrané trhy důležitá.

Produkce potravin je u nás nyní poměrně zdrojově náročná, náklady na energie dohánějí majitele k šílenství, někteří již své provozy zavřeli či omezili. Nebude to jedna z linek, kam nasměrujete svoji pozornost především? Bude-li kvalitní řízení a peníze, zase by firmy mohly nabrat dech, ostatně vše souvisí se vším. Možná se rysují ambice na záchranu i některých zajímavých značek. Jak to vidíte?

Potravinářství je oborem, ve kterém se mísí řada protichůdných vlivů. Platí stará pravda, že jíst se musí pořád. Platí vámi vypíchnutá zdrojová náročnost. Platí vazba mezi kvalitou a cenou. V potravinářství se setkáváme s ohromným rozpětím morálky a amorálky ve využití/zneužití této vazby. Extrémní je vliv obchodníků s potravinami, zejména řetězců. Vidíme často nezvládnuté vztahy mezi výrobcí a prodejci. Vidíme prostor v rozvoji logistiky. Takto dramaticky proměnlivý, a přitom nesmrtný trh nabízí moře příležitostí pro volbu chytré strategie. To je to, co nás láká...

Ale láká vás také business v energetice. Myslíte tím například i menší výrobce energií, třeba majitele malé vodní elektrárny, větrných zdrojů, fotovoltaiky, bioplynové stanice?

Energetika má svá podstatou k výše popsanému potravinářskému trhu blízko. Je přitom

ještě o něco voňavější, a ještě o něco špinavější. Je voňavější o příležitosti, které se nabízejí technologickým inovacím a startupům. Je voňavější o možnosti nalézání synergií mezi inovátory, výrobci, distributory a spotřebiteli. Je voňavější o synergiích nabízejících se mezi veřejným a komerčním sektorem.

Je špinavější o rizika, která nese vazba na politiku a dotační business. Věříme, že špině se umíme vyhnout a voňavost umíme zúročit.

Vše, co jste uvedla, může být ve hře. Boom poptávky po chytrých (a tím myslím nejen „smart“, ale především strategicky chytrých) energetických konceptech, poměrně pravděpodobná dlouhodobost takového boomu, nebývalý potenciál synergií mezi (i malými) hráči na energetickém trhu – to je lákadlo jménem energetika...

Je jasné, že každá investice, každý vstup Fondu do firmy bude v našem pojetí představovat svébytný podnikatelský příběh. Každou investiční příležitost vnímáme jako rozehrání nového podnikání. V naší investiční strategii není rozebrání firmy na prvotní investice a jejich rozprodání. Chceme přivést firmy ve vlastnictví Fondu k nové podnikatelské kapitole.

Ostatně, trůfáte si odhadnout vývoj podnikatelského prostředí v roce 2023? Co přinesou nadcházející měsíce dobrého?

Myslím, že rok 2023 bude rokem otvírajících se nůžek – mezi bohatými a chudými, silnými a slabými, nápaditými a setrvačnými, mravnými a svinými. Myslím, že rok 2023 bude rokem inovací, především technologických. Myslím, že rok 2023 bude rokem příležitostí, především vztahových: příležitostí k solidaritě, společenství, sdílení zájmů.

A co přinese dobrého? Zeptejme se nejdřív, co dobrého do nového roku vložíme my sami. Co dobrého vložíme do partií, které v něm rozehrajeme. A ono už se nám to v dobrém vrátí...

za rozhovor poděkovala Eva Brixí

Umíme nadchnout lidi pro změny

Jsme na začátku dalšího roku. Firmy i jednotlivci uzavírají jednu životní etapu a promýšlejí tu další. Všichni doufáme, že se podaří změnit spousty věcí, že něco začneme dělat jinak, lépe, zajímavěji a tak, abychom ostatním, klientům, odběratelům, spotřebitelům vycházeli opravdu vstříc. Abychom byli užiteční. Spoléháme na to, že umíme přemýšlet, že máme zkušenosti s velkými investicemi i drobnými nápady, které vedou k posunu v našem konání. Úvod k následujícímu rozhovoru by neměl být akademickým teoretizováním, ale pár řádek k tomu, abychom se všichni pokusili naladit na optimistickou notu, být výchozí bod, datum 1. ledna 2023 určitě není nejšťastnější hvězdou na našem společném nebi. Ing. Alan Vápeníček, CSc., jednatel společnosti DTO CZ, s.r.o., z Ostravy, naznačil směr:

Je opravdu svět tak turbulentní a složitý, jak se nám dnes zdá? Nebo jsme si teprve nyní začali připouštět starosti, o nichž jsme dříve ani nechtěli slyšet?

Bez nadsázky, bez patosu – je. Téměř nelze predikovat, tvořit dlouhodobější strategii, nastavit zadání s větším časovým předstihem. Spíše se začíná naplňovat, že strategie je to, co máme nyní a jak jsme schopni reagovat na okamžitou situaci. Pokud možno reagovat správně, ale i tak, aby se dala reakce (resp. opatření, cíle, úkoly) bez větších komplikací změnit, upravit, nahradit, doplnit.

Asi více než kdy před tím si začínáme uvědomovat souvislosti a vazby ve společnosti, možná i křehkost a lehkou zranitelnost mnoha prvků, o kterých jsme si mohli mylně myslet, že jsou robustní a unesou, co se na ně naloží. I když mnoho věcí neumíme z pozice malého podnikatele ovlivnit, musíme jasně identifikovat, na co naopak můžeme působit nebo co změnit. Ve výsledku našeho podnikání jde nakonec o jedno – abychom přinesli klientovi užitek. Přesto zůstává otázka, jestli míra nepříznivých okolností nebude silnější a intenzivnější, než unese naše podnikání, než na co se lze připravit a čemu čelit. Ale ať to nezní moc fatalisticky! Jsem optimista a chci věřit, že nepředvídatelné excesy se objevují a také zase zaniknou.

Odborníci tvrdí, že ten, kdo se umí přizpůsobit, vítězí. Jak se poradenská a vzdělávací společnost, již DTO CZ je, dokázala za poslední rok modifikovat, aby se užívala?

Umět se přizpůsobit, aklimatizovat je určitě správná strategie přežití živých organizmů. A pokud připustíme, že firma (naši společnost nevyjímaje) je určitou formou živého organismu, pak to platí tuplovaně.

Musíme stále hodnotit, co se děje, co se vyžaduje (nebo bude v krátkém čase vyžadovat) a na to reagujeme. Tlačím nepřetržitě kolegy k uvažo-

vání, radíme se společně, co a proč budou firmy nebo lidé potřebovat. S respektováním jejich možností. A následně podle toho upravujeme náš business. Například: ne vždy a ne na všechna témata bude účastník kurzu ochoten někam jezdit; chce znát více zdrojů i forem, odkud může čerpat teorii; je v praxi zbytečné vědět o stovce postupů, je lepší umět dva, ale za to detailně (a zbytek si umět v případě selhání dohledat); je zbytečné se přesvědčovat o nenahraditelnosti emoční stránky prezenční formy vzdělávání, když ji nebude možné realizovat apod.

Možná jste měli více práce, než by se na první pohled zdálo. Třeba to souviselo s proměnou trhu práce. Stoupají žádosti o rekvalifikace? Pro jaké obory? A chtějí se lidé učit, aby se měli lépe?

Měli jsme v poslední době a stále máme mnohem více práce než dříve. Práce ve smyslu adaptace na dnešní možnosti a potřeby. Investujeme do výukového prostředí pro prezenční účastníky. Investujeme do didaktické a přenosové techniky pro online prostředí. Měníme metodiky výuky, jednáme o tom s lektory a přijímáme mnoho a mnoho dalších opatření, abychom dosáhli vždy toho hlavního, o co nám jde: bezprostředního přínosu pro účastníka vzdělávání.

Motivaci ke vzdělávání mají dnes firmy i jednotlivci. Je (nebo možná ani pro někoho není) překvapivé, že více se chtějí vzdělávat jednotlivci, lidé. Spatřuji v nové kvalifikaci (nebo jen v nových znalostech a dovednostech) větší adaptabilitu na trhu práce. Lepší možnost realizace a uplatnění, spolehnout se více na sebe než na „pomoc“ zvenčí. Více než osvědčení nebo certifikát je pro nás dopis nebo e-mail účastníků, jak byli spokojeni, kolik se toho praktického naučili a jak chtějí zůstat s námi v kontaktu. Zmíním ještě jeden bonus pro naše absolventy rekvalifikačních kurzů z oblasti péče o tělo – ne se postaví na vlastní (podnikatelské) nohy,

byli spokojeni, kolik se toho praktického naučili a jak chtějí zůstat s námi v kontaktu. Zmíním ještě jeden bonus pro naše absolventy rekvalifikačních kurzů z oblasti péče o tělo – ne se postaví na vlastní (podnikatelské) nohy,

mohou si u nás na nějakou dobu půjčovat profesionálně vybavená studia. Bezplatně (jen musí respektovat plán vytížení z naší strany).

Ještě k motivaci firem ke vzdělávání svých zaměstnanců. Je to hodně (pro nás) důležité, neboť téměř polovina všech aktivit je právě realizovaná v organizacích na zakázku. Firmy by chtěly vzdělávat, ale narážejí na bariéru kapacit (zvláště časových možností zaměstnanců) a také musí šetřit. A snížení prostředků na vzdělávání (kromě legislativních školení) se jeví jako rychlé a „efektivní“ opatření. Musíme zase nějakou dobu počkat, až podniky shledají, že odborný rozvoj zaměstnanců, ale i zlepšení komunikace a spolupráce je pro ně stejně klíčové, jako ušetřit za energii nebo koupit lepší technologii.

O čem uvažujete v roce 2023? Budete pokračovat v tom, co umíte, anebo se chystáte zaujmout nějakou novinkou?

Asi už přestávám vnímat, co je novinka. Jak jsem uvedl dříve, měníme toho průběžně hod-



Ing. Alan Vápeníček, CSc., jednatel společnosti DTO CZ, s.r.o.

ně. Nejde vše zvládnout najednou, rozkládáme si zadání a projekty i pro rok 2023. Určitě posílíme technickou část výuky, určitě budeme měnit rozsahy a upravovat osnovy, rozhodně budeme posilovat vícezdrojové vyučování teorie a mnoho dalšího.

Na co ale určitě chceme navázat, je, že umíme nadchnout lidi (účastníky kurzů přímo v podnicích) pro změny. Aby se zlepšovalo, aby se nespojili se stávajícím stavem a že vždy je možné něco změnit a upravit. Tady je již dříve zmíněná emoční stránka výuky velice důležitá a asi ji nepůjde tak lehce nahradit „online prostředím“.

Jak ve firmě tlumíte špatnou náladu? Jak se snažíte poradit si s pesimismem, občasnou bezvýchodností, strachem, který je ordinován člověku ze všech stran? Vymysleli jste nějaký systém optimistických kejklí, který zaměstnance motivuje?

Výborná otázka. Mám trochu respekt, že kdo by uměl odpovědět, jak to zvládl a překonal, je laureátem Nobelovy ceny. Není sporu o tom, že na nás všechny se řítí z médií jen katastrofy, strašení, upozornění, jak bude hůř, jak nějaký analytik zjistil, o kolik se sníží to či ono. Pak přinese kolega nebo kolegyně informaci od klientů, že většina vzdělávacích projektů je pozastavena do příštího roku apod.

Mou strategií je v práci nestrážit, nepředkládat špatné scénáře, nerozebírat zdlouhavě neúspěchy (jako že jsou!). Snažím se přinášet náměty na přemýšlení, jak jinak, jak dále, co by se mohlo, samozřejmě s respektováním všech existujících omezení. Prostě hledat cesty, formy, způsoby, a pokud se něco malého povede, okamžitě prezentovat úspěch. Jako důkaz, že to jde. A ještě jedna maličkost: máme nastavené portfolio aktivit a na něm stále ukazují, že jednou jede a je více úspěšná jedna oblast, pak zase jiná. Aby nevznikalo podezření, že někdo na někoho vydělává. Také se snažím být maximálně otevřený ke kolegům, poukazuji na všechny výsledky (včetně ekonomických) a vedu k týmovému přemýšlení, co to znamená z hlediska dalšího směřování. Jaké jsou nové možnosti.

Přes vše, co jsem uvedl, nepopírám, že se tu a tam „napnou“ vnitřní vztahy. Obzvláště v ženském kolektivu. Drobné rozmišky neřeším, pokud mají ambici přerůst nebo se jeví jako delší, ihned promlouvám s jednotlivými aktéry. Určitě platí, že

kde je hodně výzev, projektů, a tím nutnost spolupráce, zmenšuje se četnost vnitřních rozporů.

V čem jste byli loni úspěšní?

Zvláště počátek roku 2022 nebyl pro další vzdělávání příznivý. Ale zvládli jsme a podařilo se postupně rozvíjet hybridní výuku pro obory a oblasti, do kterých si konkurence netroufla. A že to vůbec nebylo snadné. Podařilo se „rekonstruovat“ řadu kurzů, do kterých jsme implementovali nejnovější zkušenosti a přidali techniky a nástroje, které víme, že jsou v praxi úspěšné. Postavili jsme si hodně ambiciózní plán v lednu roku 2022 (jako reakci na dění a hlavně, co asi bude), a mnohé oblasti se jak naplnily, a tak i splnily. Něco se po pravdě nezdařilo, neobávám se posunout plnění do příštího roku.

Myslíte si, že problémy s plynem, elektřinou povedou až k energetické a jiné revoluci? Že právě ony paradoxně nastartují skutečnou cestu k udržitelnosti, vzvednou vlnu nápadů, převratných myšlenek, že se začne vyplácet výroba mixérů, bot, kabátů nebo hraček, které něco vydrží, že se bude produkovat jen to, co člověk potřebuje, a ne milion zbytečností, které jsou předem určeny k vyhození? Že si začneme vážit půdy, vody, lesů? Anebo jsou to naivní úvahy nejen v souvislosti s tím, co se děje na východ od České republiky?

Na nic složitějšího jste se mě nemohla zeptat. A ještě k tomu, abych nekončil pesimisticky! Problém s energiemi (který se i nás bytostně dotýká – až existenčně) nás rozhodně okamžitě přiměl k přemýšlení, jak jinak dále. Nespasí nás fotovoltaika na střeše, ale určitě v něčem ušetříme náklady. Kdybychom chtěli být nezávislí, museli bychom si koupit ještě malé pole a na něm postavit FV-elektřárnu! Vyměnili jsme všude v objektu světelné zdroje, snížili stropy, těsníme úniky tepla atd. Prostě řešíme vše to, co asi mnozí. Co je na tom všem smutným příjemné? Kolegové nosí nápady z domova do práce, a zase naopak se inspiroujeme tím, co vymýšlíme v práci a zkusíme to doma. Abychom postavili energetickou „nepřístupnost“ a jistotu, umím si to (možná) představit technicky, ale nevím, kde bychom na to vzali (i přes různé dotace, které rozhodně využijeme). Teplý svetr a termoska pro každého zaměstnance se teď jeví jako nejjistější a nejlevnější řešení. Bohužel málo perspektivní.

Každá krize přinesla nový pohled na vývoj a směřování. Věřím, že tomu bude tak i nyní. Základ prodeje spalovacích motorů aut v Evropě sice z globálního hlediska nebude mít takřka žádný efekt, ale třeba budeme jinak uvažovat a zrychlíme si technologickou inovaci v řadě dalších oborů a odvětví. Vše může být nakonec jinak, pokud by se problémy na východ staly celosvětovými. V budoucnu by se objevil v učebnicích nový fakt o třetí světové válce, a jak byl (asi) zaznamenán následný nový pokrok ve společnosti. A to těm budoucím žáčkům nepřeji, aby se museli biflovat další fakta, chytali špatné známky za nezalost. Proto – ať se raději nic takového nestane a problém se co nejdříve uklidní. Přeji to nejen Ukrajině, ale i našim vnukům. Je úplně něco jiného se prát s výzvami než s ostatními národy.

za odpovědi poděkovala Eva Brixí

Conectart bodoval v prestižní evropské soutěži kontaktních center

Společnost Conectart si připsala další významný úspěch. Zabodovala v soutěži European Contact Centre & Customer Service Awards (ECCCSA), největším evropském programu udělování cen v oblasti kontaktů se zákazníky. Z prestižního klání přivezla dvě ocenění, jedno z nich dokonce unikátní. Navázala tak na úspěchy z předchozích ročníků měření sil evropských call center.

Conectart si v kategorii Giving Something Back vysloužil pomyslnou stříbrnou medaili za CSR projekty, například pro Policii ČR a Linku bezpečí. Pozornosti mezinárodní poroty neunikl ani projekt pro telefonního operátora Vodafone Business Transformace. Pomyslným vrcholem

pak bylo pro největšího českého provozovatele kontaktních center ocenění Highly commended. Získal jej jako jediný z účastníků soutěže. „Mám velkou radost, že jsme zúročili naše snahy v tak prestižní soutěži s dlouholetou tradicí. Je pro mne velká čest být mezi nejlepšími evrop-

skými kontaktními centry. Obstáli jsme, což nás motivuje do budoucna a získaná ocenění potvrzují fakt, že kvalita našich služeb konkuruje i subjektům ze západní Evropy,“ podotkl Petr Studnička, generální ředitel společnosti Conectart. „Musím smeknout klobouk před porotci, protože konkurence byla silná ve všech kategoriích. Určitě nejlepší kontaktní centra v Evropě byla neuvěřitelně obtížná práce,“ uvedla předsedkyně poroty soutěže ECCCSA Helen Wilsonová. „Vítězové si opravdu zaslouží uznání, protože posunuli hranice, poskytli zákazníkům neuvěřitelné zkušenosti a skutečně si cení svých lidí,“

doplnila. Soutěž ECCCSA má dvaadvacetiletou tradici. Oceňuje organizace v Evropě, průkopníky v poskytování výjimečných služeb zákazníkům. Odborná porota při procesu posuzování nejprve vybere kandidáty do srpnového finále, kteří následně prezentují a obhajují své projekty. Vítěze vyhlásí porota v listopadu. Loni si zlaté, stříbrné a bronzové příčky rozdělily soutěžící subjekty ve 34 kategoriích. Společnost Conectart má řadu ocenění již z předchozích ročníků soutěže. Do finále se probíjela, a následně zabodovala na předních příčkách počtvrté v řadě, což je mimořádný výsledek. (tz)

Finalisté soutěže Ocenění Českých Exportérů vyvezli zboží a služby za desítky miliard

Dvanáct tuzemských vývozců si v prosinci rozdělilo ceny v soutěži Ocenění Českých Exportérů. Projekt podporuje úspěšné české firmy, u kterých export tvoří minimálně 20 % jejich tržeb. Porota vybírala vítěze ze 144 firem, kritéria jich splnilo 82. Finalisté OCE, kteří zaměstnávají více než 14 000 lidí, loni vyvezli zboží a služby za 28,8 miliard korun.

Podle zakladatelky projektu Ocenění Českých Exportérů a podnikatelské platformy Helas Heleny Kohoutové mohou být inspirací pro všechny tuzemské podniky, které řeší současnou složitou situaci v zahraničním obchodu.

Ocenění Českých Exportérů je otevřeno všem bez rozdílu, zúčastňují se ho malé, střední i velké podniky. Porota letos vybírala ze 144 společností (74 rodinných podniků), 82 firem splnilo všechna kritéria soutěže. Téměř sedm desítek subjektů se klání zúčastnilo vůbec poprvé. Pořadatelé navíc letos představili tři nové kategorie: Cenu za největší potenciál pod patronací Enterprise Investors, Cenu odpovědného podnikání pod patronací CRIF – Czech Credit Bureau a E-Commerce.

V kategorii Malá společnost se o prvenství tradičně utkaly firmy s ročním obrátem do 100 milionů korun, v kategorii Střední společnost vybírala porota z podniků, jejichž obrát je mezi 100–500 milionů korun. Společnosti s ročním obrátem převyšujícím 500 milionů korun si rozdělily ceny v kategorii Velká společnost.

Krise firmy neodradila

V předloňském roce dopadla na exportéry negativně covidová krize. Loni se tuzemský export opět nadechl k růstu, letos se ale vývozcí potýkají s nedostatkem zdrojů a ohrožuje je také růst cen komodit, a především energií.

„Projekt OCE má v sobě nejvyšší podíl výrobních firem v rámci celé naší platformy. Tyto firmy vyrábějí a vyvážejí do celého světa. V současnosti sice v naprosté většině řeší zejména výpadky v dodavatelských řetězcích a abnormálně zvýšené energetické náklady, ale ukazuje se, že Češi jsou dobrými hospodáři a v souvislosti s tím platí české pořekadlo o zdravém selském rozumu,“ řekla Helena Kohoutová.

„Mnoho námi oslovených podniků se totiž již několik let bez vlivu okolností i zásahu politiky snaží šetřit náklady na energie, a to ať už s ohledem na úsporu financí, nebo díky svému ohleduplnému přístupu k životnímu prostředí. Tento trend je nutné vyzdvihnout jako výjimečný, mimořádně významný a silný. Je potěšující, že firmy nemusí být motivovány zvenku ani okolnostmi nebo politiky k tomu, aby byly dob-



Ocenění Českých Exportérů – zástupci vítězných firem pro rok 2022

rým hospodářem a rychle se orientovaly,“ dodala Helena Kohoutová.

Firmy, které se dostaly do situace, že musí cenu energií řešit a realizovat energetické úspory, jsou podle zakladatelky projektu schopné reagovat rychle, protože je to nutné kvůli zachování jejich konkurenceschopnosti. „Což bude v budoucnosti další faktor, který přijde ze strany odběratelů. Firmy tak budou čelit tlaku na to, aby byly zcela v souladu s novými směry v oblasti ekologie a úspor,“ upozornila Helena Kohoutová.

Důležitým aspektem je také vzájemné spojení těchto firem – účastníků Ocenění Českých Podnikatelek, Ocenění Českých Lidrů či Ocenění Českých Exportérů – jež jsou do soutěží obvykle nominováni odborným garantem, mezinárodní ratingovou společností CRIF Czech Credit Bureau, a členů klubů Helas New Encounters Club a Cosmopolitan Executive Helas Ladies Club, sdružené v Podnikatelské platformě Helas.

Platforma propojuje tisíce subjektů z ČR

Helena Kohoutová připomněla, že je účast v soutěži bezplatná, ale firmy mají následně možnost zapojit se do komunity, která vytváří mimořádné místo pro rozvoj businessu, vztahů a inspiraci. „To, co je specifické pro naši Podnikatelskou platformu Helas, jejíž součástí jsou již zmíněné projekty a kluby, je to, že je tvořena důvěryhodnými klienty, a vytváří tak bezpečné místo pro podnikání a nové vztahy,“ informovala Helena Kohoutová. V roce 2022 byla Helas v přímém kontaktu s 362 společnostmi, což představuje téměř 122 miliard korun kumulovaného obrátu a více než 36 000 zaměstnanců. Dvě třetiny firem exportují a 50 % z nich jsou firmy rodinné. Vedle ryze českých společností jsou součástí platformy i významné české a zahraniční korporace, odborníci a osobnosti dnešní doby.

Kdo může bojovat o vítězství

Soutěže se může zúčastnit společnost, která je výlučně v českém vlastnictví, dosahuje ročního obrátu více než deset milionů korun a export se na jejich tržbách podílí minimálně 20 %. Přihlásit se nemohou společnosti, které vyvážejí suroviny, paliva, starožitné předměty, zbraně pro válečné účely nebo se zabývají službami finanční povahy.

„Pětina společností, které se soutěže zúčastnily, má sídlo v Praze, 13 % v Jihomoravském kraji a 10 % v Plzeňském kraji. Na tyto tři regiony tak připadá 43 % společností,“ vysvětlil Pavel Finger, člen představenstva společnosti CRIF – Czech Credit Bureau, a.s.

Naprostu převažují podniky založené koncem 90. let. Jde tudíž o zavedené společnosti, které již mají dostatek zkušeností s podnikáním a vývozem, a prokázaly, že jsou schopné se přizpůsobit měnícím se ekonomickým podmínkám doma i ve světě. „To je příslibem i do budoucna, protože právě v období probíhajících významných globálních změn mohou být zkušenosti ex-

portérů důležité pro úspěšné překonání podnikatelských nástrah,“ dodal Pavel Finger.

V loňském roce vykázaly tyto společnosti v průměru roční tržby ve výši 238 milionů korun. Počet jejich zaměstnanců se značně liší. Pohybuje se v rozmezí od 3 do 670 lidí, přičemž na jednu společnost připadá průměrně 122 zaměstnanců. Více než polovina soutěžících působí ve zpracovatelském průmyslu a s důstupem i ve službách, jako jsou informační technologie, inženýrské činnosti a související technické poradenství, či v přípravě tisku a digitálních dat.

Správnou cestou jsou moderní technologie

Cesta, kterou by se měly české firmy vydat, aby překonaly současné složité období, je důraz na digitalizaci a inovace obecně. Patronem nové Ceny za největší potenciál je jedna z největších společností spravujících fondy soukromého kapitálu ve střední a východní Evropě Enterprise Investors. „Současná krize je jistě pro tuzemské firmy mnohem náročnější než ta covidová. Kromě narušených dodavatelských řetězců se aktuálně potýkají s extrémním nárůstem nákladů na výrobní zdroje a financování, klesající zahraniční poptávkou a výrazně vyšší makroekonomickou nejistotou, což je negativně ovlivní jak letos, tak ještě minimálně během příštího roku. Nejvíce současná situace dopadne na malé a slabší firmy, u kterých očekávám, že mnoho z nich tuto krizi nemusí přežít. Naopak pro dobře řízené firmy postavené na silných základech tu bude řada příležitostí vyplývajících z možnosti konsolidace jejich segmentů a získání většího tržního podílu. Pokud jim to současná situace dovolí, měly by české firmy i nadále investovat do zvýšení své efektivity a inovací, aby dokázaly udržet svou konkurenceschopnost v náročných podmínkách,“ sdělil Vjacslav Lypko, investiční ředitel a ředitel pro Českou republiku Enterprise Investors.

„Aktuálně vidím největší potenciál u exportérů, kteří dokážou dodávat výrobky a služby s vysokou přidanou hodnotou a kteří si vybudovali silné postavení u svých zákazníků. Klesající zahraniční poptávka do jisté míry ovlivní většinu exportérů, nicméně tyto lídři by měli současnou situaci zvládnout lépe. Z osobní zkušenosti vím, že jsou to firmy, které neustále investují do svých výrobních technologií a lidí, mají efektivní interní procesy a dokážou flexibilně reagovat na změny poptávky. Samozřejmě pokud tyto firmy vidí příležitost pro expanzi a mají možnost je realizovat, měly by těchto příležitostí využít. U našich portfoliových společností také podporujeme jejich expanzní ambice, ať už v rámci existujících, nebo nových trhů,“ uvedl zástupce Enterprise Investors.

Český business se formou partnerství v projektu OCE rozhodla podpořit i JŠK, advokátní kancelář. Její zástupce byl i letos součástí poroty. „Přínos soutěže vnímám ve veřejném potvrzení úspěchu firem, uznání odměny za jejich úsilí a tvrdou práci, bez kterých by na takové ocenění jistě nedosáhly. Současně se stávají motivací

a v poslední době tolik potřebným motorem pro ostatní. Dva roky pandemie, neutěšená geopolitická situace, energetická krize a vysoká inflace, to vše ovlivňuje trh a jednotlivé podnikatele. Úspěch, ale v mnoha případech i jen pouhé přežití, nyní vyžaduje daleko větší flexibilitu a schopnost improvizace managementu,“ vyjádřil názor při příležitosti vyhlášení výsledků Tomáš Doležil, partner advokátní kanceláře JŠK.

A co by doporučil ve složitém období tuzemským exportérům? „Říká se, že v těžkých chvílích je každá rada drahá. A jelikož mottom naší advokátní kanceláře je Neradíme – pomáháme řešit, vítězným exportérům bych doporučoval pouze to, aby při vši té flexibilitě a improvizaci nespolehali na různé rady, ale raději na návrhy konkrétních řešení od odborníků.“

Hlavním partnerem projektu je i společnost Pelmi nabízející komplexní služby v dopravě a logistice. „Největší podíl tvoří námořní kontejnerová (FCL) a kusová přeprava (LCL), dále pak letecká přeprava a pozemní přeprava. Všechny druhy uvedených přeprav nabízíme v režimu door to door, včetně celního odbavení zásilek, uskladnění a připojištění. Českým exportérům navrhujeme ideální řešení dopravy s ohledem na dobu přepravy a cenu,“ připomněl Josef Truhlář, jednatel společnosti PELMI, spol. s r.o.

Soutěž Ocenění Českých Exportérů připravila podle něj výjimečnou možnost, jak ocenit dlouhodobou práci jednotlivých společností. Většina těchto společností má velký regionální význam (společenský, zaměstnanecký, rozvojev ý atd.) a je na místě je zmínit před veřejností.

„V současné složité době, která v dopravě panuje, bych se osobně více zaměřil na včasné plánování dodávek, abych zamezil nepříjemnostem s případným přerušением výroby kvůli nedodanému zboží. A to platí nejen pro export ale i pro import,“ doplnil Josef Truhlář.

Patronem nové kategorie Cena e-commerce se stala česká společnost Inca Collagen s.r.o. A proč se firma rozhodla podpořit projekt pro české exportéry a stát se patronem právě této kategorie? „Jsme země s největším počtem e-shopů na obyvatele, a protože máme v podstatě tendenci nabízet všichni stejné zboží, je opravdu velmi složité se odlišit. Firma musí odvádět nadstandardní až alchymistické služby, pokud chce uspět, protože samotný produkt a jeho cena již není tím jediným měřítkem úspěchu. Já sama považuji kategorii e-commerce i samotný business e-shopů za velmi tvrdý, ale také nabízející neuvěřitelné možnosti,“ řekla Romana Ljubasová, majitelka a jednatelka společnosti Inca Collagen s.r.o.

„Tato kategorie mi dává veliký smysl. Hodnotí totiž jakousi přidanou hodnotu, kterou je služba zákazníkovi a umění prosadit se nejen na domácím, ale i světovém trhu. Jsem ráda, že se tento segment projektem Ocenění Českých Exportérů zviditelní, neboť se v něm odvádí opravdu velmi těžká práce,“ připojila Romana Ljubasová.

(tz)

oceneniceskychexporteru.cz

Kaufland prodává česká rajčata i přes zimu, odebírá 80 % produkce z ekoskleníku

Kaufland je jediným obchodním řetězcem, v němž se česká rajčata prodávají v dostatečném množství také v zimních měsících. Odebírá totiž 80 % produkce z Agro Kadaň, jediného velkého pěstitele v ČR, který i díky tomu, že pro výkon využívá odpadní teplo z nedaleké elektrárny, své skleníky nezavřel.

„Spolupráce s tímto lokálním dodavatelem, který díky moderním technologiím produkuje poutivou českou zeleninu nepřetržitě, nám zajišťuje česká rajčata po celou zimu. Zákazníci mohou mít rajče utržené ze skleníku v obchodě už do 24 hodin,“ řekl Jaroslav Strejc, vedoucí oblasti nákupu ovoce zelenina Kaufland ČR.

Většina skleníků, v nichž se v Česku pěstují rajčata, musela kvůli drahým energiím přerušit provoz. V obchodech tak v zimních měsících tuzemská rajčata téměř nebudou. „Všechny skleníky, mimo Agro Kadaň a jednoho jednohektarového skleníku na Olomoucku, jsou na zimu vypnuté bez produkce,“ potvrdil Jaroslav Strejc.

Výjimkou je pěstitel Lukáš Rázl, jehož dva skleníky v Tušimicích u Kadaně zajišťují úrodu nonstop. Navíc jsou ekologické, protože využívají odpadní teplo, dešťovou vodu a přírodní opylování rostlin čmeláky.

Agro Kadaň pro Kaufland přes zimu vypěstuje stovky tun českých rajčat. „Přes zimu budeme od tohoto dodavatele nabízet rajčata keřiková, koktejlová a cherry Maruška. Tento pro-



Lukáš Rázl z firmy Agro Kadaň

dukční mix nám zajistí 80 % našich běžných objemů českých rajčat,“ doplnil Jaroslav Strejc.

Lukáš Rázl je jedním z příkladů úspěšné spolupráce společnosti Kaufland s regionálními dodavateli. Česká keřiková rajčata jsou dodávána do prodejen Kaufland pod značkou Naše rajče. Prvních 16 000 sazenic zasadili v kadaňském skleníku v říjnu 2019. První dodávka zralých rajčat do prodejen přišla v předvánočním čase ještě téhož roku. Skleník je vybudován tak, aby odpovídal nejvyšším standardům ekologického pěstování. „Nejzásadnější je zralost a čerstvost. To má vliv na chuť a vůni plodů. Kvalita čerstvě utržených rajčat se nedá s těmi dováženými srovnávat. Zralá rajčata jsou nejen červená, ale mají i úplně jinou chuť, vůni a zdaleka jiné nutriční hodnoty,“ sdělil Lukáš Rázl z Agro Kadaň. (tz)

PENNY otevřelo první celodřevěný diskontní obchod v Česku

Nově otevřená prodejna PENNY ve Skutči na Chrudimsku ukazuje směr, kterým se bude největší diskontní řetězec u nás ubírat při rozvoji své prodejní sítě. Při výstavbě byly použity nejmodernější technologie přispívající k výrazným energetickým úsporám a uhlíkové neutralitě celé budovy. Jde o první celodřevěný diskont v České republice a zároveň o jednu z neekologičtějších prodejen u nás.

Nová prodejna o rozloze 830 m² vyrostla na Bílém kopečku na severním okraji Skutče během čtyř měsíců. „Při návrhu a výstavbě této prodejny jsme využili všechny technologie, které snižují její energetickou náročnost, a které jsme už vyzkoušeli na jiných prodejnách. V tomto případě jsme je využili v maximální možné míře, a výsledkem je zcela unikátní ekologická prodejna. Ukazujeme tak, že nám příroda a naše budoucnost nejsou lhostejné. Současně také v reálném světě využíváme možnosti, které nám moderní ekologické technologie dávají, a ukazujeme, jak je chceme v nejbližší budoucnosti při výstavbě našich prodejen využívat,“ řekl při slavnostním otevření prodejny Mathias Mentrop, jednatel PENNY odpovědný za rozvoj prodejní sítě.

V rámci výstavby této ekologicky šetrné prodejny dojde i k úpravě okolí prodejny. „V rámci úprav jsme investovali tři milióny korun do vybudování chodníků a okolní dopravní infrastruktury. Naším cílem je být všude dobrým sousedem, a proto ve spolupráci s obcemi vytváříme pro lidi žijící v blízkosti našich pro-

dejen nejen příjemné, ale i bezpečné prostředí. S tím souvisí, samozřejmě, i další úpravy okolí, zejména výsadba nových stromů a rostlin,“ popsal Mathias Mentrop. Okolo prodejny tak vznikne 3350 m² květnaté louky doplněné keři a bude vysazeno 20 nových stromů (bříza, habr, třešň, javor). V rámci podpory včelstev a hmyzu opylujícího rostliny nezbytné pro produkci potravin budou u nové prodejny na jaře rovněž instalovány také včelí úly a hmyzí domečky.

Unikátní technologie byla využita už při samotné výstavbě nové prodejny. Na nosnou konstrukci bylo použito 399 m³ dřeva, konkrétně 346 m³ křížem lepeného masivního dřeva CLT a 53 m³ lepených BSH nosníků, a k tomu navíc 17 m³ dřevěného fasádního obkladu Thermo-wood. Díky tomu jde o první celodřevěný diskontní obchod v České republice. „Dřevo po-



chází z udržitelně obhospodařovaných lesů. Na výrobu 1 m³ CLT je použito dřevo ze tří stromů, avšak dřevo z každého stromu je využito takřka do poslední piliny. Za každý pokácený strom je také vysazen v původním lese jeden až tři nové. Lepidla použitá na výrobu CLT jsou zdravotně nezávadná bez obsahu formaldehydů a v rámci struktury stavebního panelu tvoří pouze 1 %, když 99 % materiálu je masivní dřevo. Dřevo je přítom ve srovnání s betonem čtyřikrát až pětkrát lehčí. Tomu odpovídá i menší množství kamionů putujících na stavbu a menší zátěž okolí staveniště,“ informoval přínos použité technologie Tomáš Hýrek ze společnosti Stora Enso Wood Products Ždírec s.r.o., která zajišťovala dodávku dřevěných materiálů pro výstavbu.

Využitím technologie lepeného masivního dřeva se nejen o třetinu zkracuje doba výstavby, ale snižují se rovněž nároky na samotnou výstavbu. Stavby z precizně zpracovaného a masivního dřevěného materiálu nebo prefabrikovaných prvků posouvají hranice běžného využití dřeva jako stavebního materiálu. Umožňují stavět pevné, stabilní, současně lehké konstrukce a dosahovat větších délek a výšek staveb, a to bez komplikovaného zaměřování, specializovaných prací nebo nákladného vybavení. Významnou roli pak hraje i ekologická stránka tohoto řešení výstavby. „Při výrobě každého metru krychlového železobetonu je vyprodukováno 500 kg CO₂. V případě masivního dřeva však jde o obnovitelný zdroj, který do sebe naopak v průběhu svého růstu vstřebává a ukládá oxid uhličitý z okolí. Právě recyklací a opakovaným používáním takovýchto stavebních prvků se prodlužuje doba uložení uhlíku, a to proto, že

nedochází k jeho zpětnému uvolňování do okolí. To opět přispívá ke snižování ekologické zátěže planety,“ sdělil Václav Šíma ze stavebního oddělení PENNY.

Unikátní prodejna ve Skutči je také vybavena u nás i v Evropě ojedinělou technologií chlazení ESYCool Green od společnosti Viessmann Refrigeration Solutions. Tou byla jako první vybavena prodejna PENNY v Kolině otevřená na počátku března letošního roku. Ojedinělé modulární řešení chlazení i vytápění prodejny je řešeno komplexně a energetická úspora pouze v případě chlazení a vytápění je ve srovnání s posledními používanými systémy na bázi CO₂ až 25 %. Současně je použito ekologické přírodní chladivo, kterého je v celém systému až o 95 % méně, než bylo doposud potřeba u běžných expanzních systémů. Nehrozí tak riziko úniku freonů a odborný servis je mnohem méně náročný. Celý systém se stará o kompletní chladicí techniku prodejny, tedy chladicí i mrazicí boxy, a současně i vytápění a klimatizaci celého prostoru prodejny.

O snížení energetické náročnosti se od jara 2023 postará rovněž fotovoltaická elektrárna na střeše prodejny, která sníží její spotřebu elektrické energie z veřejné sítě až o 40 %. Další snížení spotřeby zajistí použití LED světel na externí i interní osvětlení. Ke snížení spotřeby papíru a tonerů pak zase přispějí elektronické digitální cenovky, které nejen snižují ekologickou náročnost prodeje a přečeňování zboží, ale významně šetří čas samotným zaměstnancům. A v neposlední řadě prodejna nabídne ekologicky smýšlejícím zákazníkům možnost dobít jejich elektromobilů u dobíjecí stanice. (tz)

UNIQA má nové firemní pojištění fotovoltaiky SOLAR

UNIQA nabízí ve spolupráci s Raiffeisenbank pro firmy exkluzivní komplexní pojištění řešené na podporu udržitelného financování projektů fotovoltaických elektráren. V rámci jedné smlouvy lze nyní pokrýt nebezpečí spojená s budováním a provozem fotovoltaiky, včetně rizika nedostatečného počtu slunečních dnů během roku, což může v případě zásadního výpadku ohrozit rentabilitu investice.

Pojistný model SOLAR je připravený jak pro firmy s fotovoltaikou (FVE) na střeše, tak i na volném prostranství. Nabídka odpovídajícího pojištění UNIQA je připojena k nabídce Raiffeisenbank na financování zamýšleného projektu. Pro její zpracování posoudí UNIQA podle projektu rizika a upřesní si s klientem důležité vstupní informace. Dopadne-li ocenění rizik kladně, UNIQA předloží odpovídající nabídku

klientovi do 48 hodin od získání potřebných dat, a následně je připravena sjednat pojištění.

Podmínky nabídky garantuje UNIQA po dobu schvalování záměru, což zpravidla obnáší například půl roku.

Co všechno může pojištění fotovoltaiky SOLAR zahrnovat?

Snahou UNIQA bylo v rámci jedné smlouvy pokrýt všechna hlavní rizika připadající u úvah:

- Majetkové pojištění pokrývá rizika poškození nebo zničení působením živlů, odcizením, vandalismem nebo poškozením elektroniky. Sem spadají hlavní rizika, jež stojí za většinou škod na fotovoltaice: požár, krupobití, vichřice, úder blesku, přepětí a další.

- Pojištění odpovědnosti kryje újmu na zdraví fotovoltaikou, finanční a další škody.

- Pojištění přepravy kryje během transportu zakoupené technologie do místa výstavby fotovoltaického projektu.

- Montážní pojištění se vztahuje na škody vzniklé ve fázi budování elektrárny.

- Připojištění nedostatku slunečního svitu je zcela unikátní krytí sloužící ke kompenzaci případného zásadního snížení trvání slunečního svitu oproti dlouhodobému průměru.

Posledně jmenovaná složka komplexního pojištění projektů FVE myslí na období, kdy by měla fotovoltaika obvykle produkovat, ale z důvodu špatného počasí a nedostatečného slunečního záření se tak neděje. Investice do FVE není zpravidla malá a její návratnost je nakalkulována na obvyklý průměrný počet dnů slunečního svitu. Mohou však přijít časy, kdy podnikatelům není počasí nakloněno.

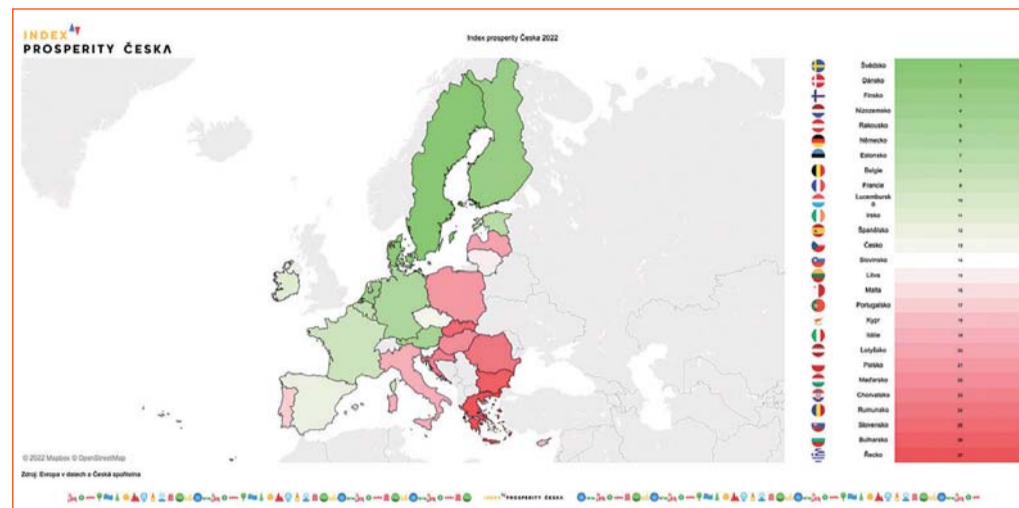
Zcela jedinečné krytí UNIQA myslí právě na tato nepříznivá období. Za základ výpočtu pojistné částky a pojistného se bere lokální dlouhodobý průměr slunečního svitu v hodinách za rok. Ten se pohybuje v ČR přibližně

v rozmezí 1500–2000 hodin. Podnikatel si pak zvolí svoji vlastní spoluúčast, tedy kolik hodin výpadku oproti průměru je schopen nést sám. Je-li naměřena za rok nižší skutečná doba slunečního svitu, než kolik činí průměr minus spoluúčast, považuje se to za pojistnou událost a UNIQA doplatí dobu bez slunce ve formě pojistného plnění.

Cena pojištění SOLAR se odvíjí od hodnoty FVE a zahrnutých krytích, které si klient zvolí. První rok je zpravidla dražší, protože zahrnuje i fázi dopravy komponent a technologií plus jejich montáž na místě. Ty se do pojistného v dalších letech už nepromítají. Zásadní roli hraje i počet hodin bez slunečního svitu oproti obvyklému průměru, který na sebe podnikající firma vezme jako spoluúčast. Pro hrubou orientaci lze uvést, že projekt FVE v hodnotě okolo 30–40 miliónů korun lze komplexně pojišťovat proti všem uvedeným rizikům za desítky tisíc korun ročně. (tz)

Prosperita Česka je druhá nejvyšší v postkomunistické Evropě, ale...

V rámci postkomunistické Evropy dosahuje lepšího hodnocení než my pouze Estonsko, ukázalo souhrnné vyhodnocení všech deseti pilířů Indexu prosperity za rok 2022. Ve srovnání se všemi zeměmi Evropské unie se však Česko umístilo na 13. místě. Jsme na tom velmi dobře v oblasti zdraví a bezpečnosti, mezi největší slabiny nicméně patří kvalita životního prostředí a špatná dostupnost bydlení. Výsledky Indexu poukazují i na často pro-pastné rozdíly mezi východními a západními členskými státy.



Česká republika se v souhrnném Indexu prosperity, který zohledňuje všech deset zkoumaných indikátorů v průběhu letošního roku, umístila na průměrné třinácté příčce. Tabulku vedou především severské státy – první je Švédsko, které se v žádném z pilířů neumísťuje hůř než na třinácté pozici. Na pomyslných stupních vítězů stojí i Dánsko a Finsko. Naopak na samotném konci tabulky se nachází Řecko, potažmo celý Balkán.

Výsledek se skládá z deseti pilířů, které obsahují celkem 116 datových indikátorů pro každou ze sedmadvaceti unijních zemí. Projekt sleduje prosperitu v jednotlivých zemích se zvláštním zaměřením na Českou republiku.

Česko patří mezi premianty bývalého východního bloku

Na mapě Indexu prosperity Česka negativně vyčnívají země bývalého sovětského bloku. Často až propastný rozdíl mezi prosperitou západu a východu je i v roce 2022 naprosto zřejmý. Mimo Estonsko skončilo Česko na třináctém místě z celého východního bloku nejlépe, naši slovenští sousedé jsou oproti tomu v unijním srovnání třetí od konce. I tak zdánlivě pozitivní výsledek ukazuje velký prostor ke zlepšení, a to téměř v každé ze zkoumaných oblastí.

„V příštím roce se přitom můžeme posunout ještě na horší příčku,“ naznačil David Navrátil, hlavní ekonom České spořitelny. „Například pilíř ekonomiky negativně ovlivní nadprůměrně vysoká inflace nebo absence fiskálních reforem, a tedy stále nadprůměrné tempo zadlužování státu. Pohoršíme se pravděpodobně i v pilíři finančního zdraví, protože více domácností bude čelit finančním problémům v důsledku inflace, ale i nárůstu nezaměstnanosti. Pro střednědobý trend našeho umístění budou klíčovou roli sehrávat investice do modernizace ekonomiky, ale i energetické efektivity. A také investice do e-governmentu, primárně schopnosti státu dělat rozhodnutí na základě dat. Udržení, nebo v lepším případě akcelerace investic v těchto oblastech, by bylo velmi pozitivním stimulem pro budoucí prosperitu ČR.“

Podle rektorky Karlovy univerzity Mileny Králíčkové je klíčové investovat i do vzdělávání: „Celá vzdělávací soustava, včetně vysokoškolské oblasti, je bohužel ještě stále podfinancována a potřebuje podporu ve formě dlouhodobého rostoucího financování. Děti a mladí lidé jsou budoucnost naší země a podmínkou jejího po-

kroku. Proto musí být investice do jejich dovedností, znalostí a rozvoje naší prioritou.“

Životní prostředí na bodu mrazu

Největší rezervy máme v přístupu k životnímu prostředí a jeho stavu. Hned ve dvou indikátorech tohoto pilíře jsme na poslední příčce v Evropské unii. Podíl půdy zasažené suchem je v Česku nejvyšší z celé EU, máme vysoký podíl emisí skleníkových plynů na osobu a naše lesy, masivně zasažené kůrovcem, je nejsou schopné dostatečně pohltit. Celková 23. příčka ve stavu životního prostředí je o to překvapivější, protože do něj, v poměru k HDP, investujeme téměř nejvíc v EU.

„Česko je přes všechny problémy jedno z nejlepších míst k životu v Evropě. Bohužel se ale brzo můžeme začít propadat. Ekonomika založená na levné práci s nízkou přidanou hodnotou je neudržitelná, financování sociálního státu před krachem a jestli bych měl vypíchnout jednu věc, tak je to zcela tristní stav životního prostředí,“ potvrdil David Klimeš, moderátor podcastu Prospero.

Na vlastní bydlení Češi spoří víc než 15 let

Druhou oblastí, ve které se Česko umístilo až na samotném chvostu žebříčku, je bytová situace. Ačkoliv je samotná úroveň bydlení poměrně vysoká (do domácností většinou nezateká, jsme schopni topit a jen 0,1 % domácností není vybaveno hygienickým zařízením), problém nastává při pořizování nového domu či bytu.

Může za to délka stavebního řízení, cena novostavby, nízký počet domů a bytů na tisíc obyvatel i vysoké výdaje na bydlení. Všechny tyto okolnosti vedou k tomu, že je na pořizování nového bytu v této zemi potřeba 15,5 ročního platu. To je nejhorší výsledek z celé Unie.

Zdraví a bezpečnost

V deseti pilířích Indexu prosperity Česka jsme se ale dočkali i hrstky oblastí, ve kterých se nám

daří nadprůměrně dobře. Největší úspěch Česko zaznamenalo u pilíře zdraví a bezpečnosti. Ve srovnání se zbytkem EU se umístilo na třetí příčce.

„Už pár let jdeme z krize do krize, a jestli se nám daří je zvládat, tak je to především díky schopnosti Čechů táhnout v těžkých dobách za jeden provaz, skvělým firmám často suplujícím veřejný sektor a ostrůvkům pozitivních deviací ve státní správě a dobře fungujícím částem státu, jako je česká armáda nebo lékaři a zdravotnický personál,“ vyzdvihl pozitivní složky české prosperity Radek Špicar, viceprezident Svazu průmyslu a dopravy ČR.

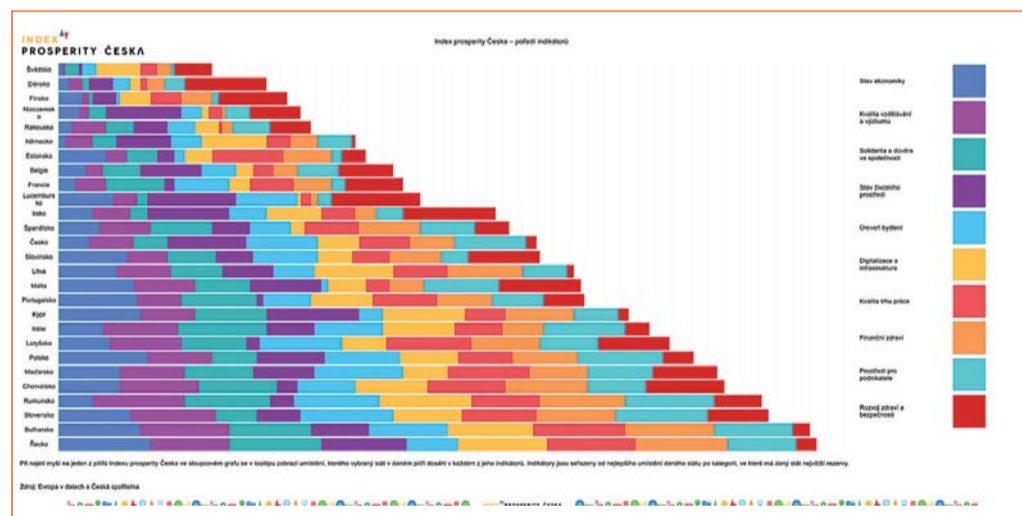
Ani zde však nejde o naprosto ideální situaci. Dostupnost zdravotní péče i nízká úroveň kriminality jsou v tuzemsku na dobré úrovni, ale pokud se zaměříme na fyzické zdraví Čechů nebo investice do obrany, dostáváme se na opačný konec srovnání.

Příkladem za všechny je obezita, ve které jsou Češi osmnáctí. „Když navíc přihlídneme také k nadváze, která spojuje stadia obezity a preobezity, propadáme se až na předposlední místo v Evropské unii,“ vysvětlil Tomáš Odstrčil, analytik Evropy v datech.

Stav ekonomiky

O něco hůř než v oblasti zdraví a bezpečnosti, ale stále nadprůměrně, jsme dopadli v prvním pilíři Indexu, který se týká stavu ekonomiky. Zde Česko obsadilo devátou příčku, k čemuž nám dopomohla především vysoká komplexita ekonomiky. Tento ukazatel zjednodušeně vysvětluje, jak je exportní trh dané země „rozkročený“, a jak je tedy odolný proti okolním vlivům. Česko je z hlediska ekonomické komplexity na druhém místě v EU, a velmi dobře se držíme i v celosvětovém měřítku, kde nám patří osmá příčka. Špatně nedopadla ani hodnota našeho veřejného dluhu ve srovnání s HDP.

Pokud byste v pilíři ekonomiky hledali oblast, kterou je potřeba ještě zásadním způsobem zlepšit, byla by to zejména nízká přidaná hodnota vývozu, kvůli které je Česko často označováno za „montovnu Evropy“. Tomu nasvědčuje i podíl hrubého domácího produktu a hrubého národního důchodu. „V Česku se toho vytvoří výrazně víc, než kolik skrze zisky a mzdy získají obyvatelé Česka. Rozdíl přitom nespočívá jen v odlivu dividend do zahraničí, ale také například ve stanovování nízkých vnitropodnikových (či vnitroskupinových) nákladů a cen za zboží, služby, software, vývoj či licence mířící od českých dceřiných společností k zahraničním matkám či pro zahraniční vlastnické výhodné půjčky od jejich tuzemských společností (a naopak),“ komentovala Tereza Hrtúsová, analytička České spořitelny. (tz)



Lidské zdroje nedrží krok s investicemi do umělé inteligence

Nová studie společnosti SAS ukazuje, že je potřeba neprodleně řešit zaměstnanecké znalosti a kompetence v oblasti umělé inteligence (AI) a analýzy dat. Propast v kompetencích viditelná na dnešním trhu brzdí produktivitu a inovace v ekonomice. Nedo-statek počtu odborníků na umělou inteligenci může znehdnocovat investice do technologií a zpomalit digitalizaci. I české školství v tomto směru výrazně zaostává.

Podle výpočtů Fortune Business Insights se hodnota globálního trhu s umělou inteligencí v příštích sedmi letech zvýší z méně než 0,4 na 1,4 biliónu dolarů. Umělá inteligence a strojové učení (ML) jsou podle respondentů průzkumu SAS investiční priority pro společnosti na příští jeden až dva roky. „Pokud rozvoj lidských zdrojů nebude držet krok s miliardovými výdaji do

umělé inteligence a strojového učení, investice přijdou z velké části vniveč. Podle našeho zjištění chtějí tři čtvrtiny firem vyškolit stávající zaměstnance v oblasti umělé inteligence, strojového učení a analýzy dat, 64 % ale plánuje získat nové zaměstnance na trhu práce. Naše zpráva ukazuje, že zvyšování kvalifikace může být výnosnější než najímání nových zaměstnanců,“ uvedl Petr Šlajchrt, Country Director společnosti SAS Institute pro Českou republiku.

„V ČR máme řadu škol, které jsou schopny „produkovat“ kvalitní odborníky v oblasti umělé inteligence a strojového učení. Jejich kapacitní možnosti jsou ale velmi omezené na desítky absolventů ročně v každé z nich. Na VŠE se to snažíme dlouhodobě změnit a od příštího školního roku bude v našich datových programech studovat přibližně 200 studentů ročně. Přesto je to málo a osobně vidím prostor pro násobky této kapacity. Tomu se už však musí přizpůsobit

i způsoby výuky, dále rozšířit spolupráce s firmami, které absolventy potřebují,“ poznamenal Ota Novotný, prorektor pro rozvoj a Corporate Relations Vysoké školy ekonomické v Praze.

Ten upozornil, že Česká republika je středoevropským centrem pro datovou analýzu a sídlí u nás řada společností, které dodávají svoje služby subjektům v Evropě, nebo i v USA. Tím pádem je poptávka po těchto odbornících ještě větší. Jejich nedostatek může vést k pozdržení rozvoje tohoto sektoru, nebo budeme záviset na pracovní síle z jiných částí světa.

„Z mého pohledu je řešením budování vlastní interní kapacity v této oblasti a nespolehání se na plný outsourcing potřebných dovedností. Nábory nových zaměstnanců z trhu určitě nebude moci pokrýt celkovou firemní poptávku – doporučil bych soustředit se na programy vnitřního reskillingu lidí se znalostí oblasti podnikání dané firmy. Největším problémem je totiž vzájem-

né pochopení business požadavků na datové řešení mezi lidmi z businessu a lidmi za AI/ML. Ve chvíli, kdy obě strany znají předmět podnikání firmy a dlouhodobě spolupracují, je vše mnohem jednodušší,“ doplnil Ota Novotný.

Řada firem se však obává, že na školení v oblasti AI nebudou mít zaměstnanci dostatek času nebo motivace. Strach mají také z toho, že zaměstnanci přenesou nové znalosti a dovednosti do jiných společností. Manažeři plánují také spolupráci s vysokými školami při vyhledávání talentovaných lidí. Nicméně chápou, že se při náborech nemohou spoléhat pouze na tento zdroj.

Studie SAS také ukazuje, že zaměstnavatelé při personálním rozhodování nehodnotí pouze diplom uchazeče. Tři čtvrtiny firem oceňují u uchazeče zkušenosti s prací na projektech a realizacích a 71 % upřednostňuje absolvovaná školení. Pro 54 % jsou důležité certifikáty, například od dodavatelů technologií. (tz)



Strana vychází pod partnerskou záštitou České společnosti pro jakost

Zlepšujeme život lidem na zemi

Ne pro každého je slovíčko kvalita srozumitelné ve všech možných souvislostech. Často je spojována s dobrým sýrem, chutným obědem, oblečením, které něco vydrží, nábytkem třeba pro dvě generace, chladničkou, která dobře slouží. Když se však hovoří o kvalitě, mají často odborníci na mysli i cesty, které k ní vedou. Třeba systém řízení a jeho zdokonalování, i to, jak tento způsob generuje v samotném konci třeba boty, které si chválíme, nebo prozákaznickou komunikaci, jež pomáhá budovat prvotřídní image firmy. Jak chápou kvalitu ve firmě Edwards, s.r.o., která loni získala první cenu v kategorii firmy v soutěži Ambassador kvality, o tom jsem hovořila s generálním ředitelem Mgr. Janem Večeřou:

K čemu v praxi slouží vakuové vývěvy? Kde všude mají uplatnění?

Vakuové vývěvy mají uplatnění prakticky ve všech odvětvích lidského průmyslu, výroby a služeb, a to přes těžký ocelářský průmysl, vědecko-výzkumné aktivity, potravinářský průmysl až po výrobu elektroniky. Pokud se podíváte kolem sebe (ať se nacházíte kdekoli), dá se říci, že velká většina předmětů, která vás obklopuje, byla vyrobena za pomoci vakua (součástky do telefonů, automobilů, počítačů, tabletů, specifické potraviny, léky aj.). Bez vakua se dnes dá vyrobit skutečně jen máloco.

Jste prý jednou ze dvou firem na světě, které mají patřičné know-how k vývoji a výrobě takových zařízení. Je to tak? V čem si konkurujete?

Ano, je to tak a jako společnost si držíme velmi silnou pozici na trhu jak z pohledu vývoje, tak následné výroby. Mechanizmy používané ve vývěvách jsou ve velké míře podobné, odlišnosti jsou v pumpovací rychlosti, ekonomičnosti provozu. V této oblasti vidím největší konkurenční příležitosti. Z tohoto důvodu věnujeme patřičnou péči právě ekonomičnosti následného provozu při samotném vývoji vývěvy, nutnosti vývěvy servisovat atd.

Tím, že máte vlastní vývoj, ten je navíc soustředěn v České republice, dokážete možná osobně povzbuzovat svůj tým k excelentním výsledkům. O čem v tomto případě motivace je?

Věřím, že tou největší motivací pro naše vývojové pracovníky je samotný produkt, jeho unikátnost a přínos prakticky ve všech oblastech lidského života. Unikátnost a praktický přínos společnosti vytváří prostředí kontinuálního růstu výroby, příležitosti pro investice a rozvoj výrobních kapacit. Toto jsou motivační prvky, na kterých stavíme.

V závěru loňského roku jste získali významné ocenění v soutěži Ambassador kvality ČR, stali jste se vítězi kategorie firmy. Je to mimo jiné důkazem skutečnosti, že se kvalitě, jejímu řízení věnujete systematicky a že je pro vás strategickým fenoménem?

Je to pro nás významné ocenění, kterého si vážím. Věřím, že ocenění reflektuje obrovský potenciál, který v našem závodě, v našich zaměstnancích a produktech máme. A také jaký kus cesty jsme z pohledu kvality ušli. Bezpochyby kvalita je extrémně důležitou součástí naší práce a je naším úkolem posouvat standardy kvality dál a dál. Bez systémového řízení kvality bychom nebyli schopni současného růstu, kdy musíme kombinovat obrovské úsilí ve vývoji a zavádění nových produktů s maximálním udržení kvality na produktech stávajících, tedy již zavedených. Rozvoj procesu řízení kvality a zaměření na kontinuální jejího zlepšování je jednoznačně součástí naší dlouhodobé strategie a budeme investovat značné finanční prostředky do postupného dalšího rozvoje této oblasti.

To znamená, že je kvalita filozofií vašeho podnikání?

Je pro nás důležité, aby kvalita a procesy kvality nebyly brány jako hlídání pes pro naše zaměstnance při výrobě produktů. Kvalita musí být součástí dění ve firmě, kolečko v převodovce, týmový partner. Je důležité, aby naši zaměstnanci tomu rozuměli, aby věděli, že jsou součás-



Z předávání cen Ambassador kvality ČR v roce 2022, Mgr. Jan Večeřa druhý zleva

tí celku, nejen oddělení. Toto je dlouhá a velmi nesnadná cesta, na niž jsme se vydali.

Jakou zkušenost jste v tomto ohledu získali? Dotýká se kvalita ve vašem případě třeba i mezilidských vztahů, přístupu k práci, zodpovědnosti?

Jak jsem již zmínil, oddělení kvality, jednotliví pracovníci kvality musí být součástí celku, musí vidět souvislosti (jak procesní, tak mezilidské). Komunikace a přístup ke kolegům musí být v duchu týmové spolupráce, nikoliv delegování úkolů a vyžadování jejich plnění. Interakce, inovace, závazek. Toto jsou naše tři základní hodnoty, na nichž se snažíme budovat kulturu závodu.

Na webových stránkách uvádíte, že vakuové vývěvy umožňují zlepšit lidem život. Jak tedy?

Pokud uvážíte jednotlivé produkty, k jejichž výrobě je nutné vytvořit vakuum, potom je odpo-

věd na tuto otázku velmi jednoduchá. Dovedete si představit život bez telefonů, počítačů, kvalitně uchovaných potravin, léků na chřipku, železných celků, přes které se dostanete z jedné strany řeky na druhou, automobilů? Pravděpodobně ne! A takto bych mohl pokračovat velmi dlouho. Tímto zlepšujeme život lidem na zemi.

Je cesta za kvalitou opravdu tak složitá, i finančně, jak si stále ještě někteří myslí?

Cesta za kvalitou není složitá, je však dlouhá a vyžaduje velké množství energie investované do systémové práce. Čeká nás spousta práce a prakticky se dá říci, že neexistuje cílová rovinka, jde o neustálé zlepšování jakožto nikdy nekončící proces. Spousta lidí se schovává za přílišnou nákladovost, nutnost automatizace apod., transformační změny, které samozřejmě mohou stát nemalé peníze. Nicméně tyto nemají smysl, pokud nemáte nastavené základní procesy a standardy, které rozhodně nejsou o velkých investicích.

za odpovědi poděkovala Eva Brixí

Quality Innovation Award 2022: Boduje české strojírenství, úspěšné jsou i projekty veřejné správy nebo ty s environmentálními dopady



V národním kole Mezinárodní ceny inovací byly loni oceněny projekty ze strojírenství, veřejné správy, oblasti environmentu, projekty již realizované i ty, které mají teprve potenciál uplatnit se. Mezinárodní soutěž vyhlašuje Evropská organizace pro kvalitu ve spolupráci s národními zástupci v jednotlivých zemích.

V soutěži mají firmy a organizace veřejného sektoru možnost porovnat své inovace z mezinárodního pohledu. Komise hodnotí míru novosti z globálního pohledu a použitelnost v praxi, účinnost a orientaci na zákazníka. V České republice je národním zástupcem ceny Česká společnost pro jakost a partnerem ocenění Asociace inovačního podnikání ČR.

Vítězem národního kola v kategorii Velké podniky se stala První brněnská strojírna Velká Bíteš, a.s., která uspěla s inovací Inovace technologie přesného lití nových typů odlitků rozvláknovacích hlav ze superslitin na bázi niklu a kobaltu. V První brněnské strojírně byly nové technologie přesného lití odlitků rozvláknovacích hlav ze superslitin na bázi niklu a kobaltu vyvinuty, provozně ověřeny a zavedeny do sériové výroby.

Další v pořadí se v kategorii Velkých podniků umístila společnost ŠMT a.s., jejíž hlavní činností je výroba a montáž těžkých horizontálních frézovacích a vyvrtávacích strojů. Oceněnou inovací je Speciální frézovací hlava

IFVW34, ta je určena především pro opracování různých hlubokých podélných drážek v dutinách obrobků. Primárně je určena pro opracování v dutinách pinol obráběcích strojů.

Vítězem v oblasti Inovací s environmentálním zaměřením se stal Úřad městské části Praha 10 za inovaci s názvem Kompostováním k bezodpadovosti na Praze 10. Jde o cílenou podporu kompostování a dalšího bezodpadových aktivit na území městské části Praha 10 pro snížení množství odpadu a jako podpora odpovědného přístupu k odpadům obecně. Praha 10 podporuje dlouhodobě kompostování jako jednu z nezákladnějších metod, jak zbytkovému odpadu předcházet. Kromě průběžné

osvěty hledá i cesty, jak obyvatele aktivně motivovat k péči o životní prostředí.

Vítězem v kategorii Inovace ve veřejné správě se stal Královéhradecký kraj s inovací Katalog otevřených dat kraje a Datový portál Královéhradeckého kraje Data KHK.

Otevřená data vyššího územně správního celku jsou zobrazena mapovými výstupy. Automatizované napojení lokálního katalogu do národního katalogu otevřených dat je novým, inovativním řešením. Záměrem bylo vytvoření datového portálu, který je centrálním informačním místem pro veřejnost a zároveň nabízí občanům otevřená data kraje na profesionální úrovni. Základem je katalog otevřených dat a současně se zde shromažďují data z dalších zdrojů. Jde o datové sady otevřených dat, statistická data a data kraje zpřístupněná pro veřejnost. Jde o nový pohled prezentace a sdílení dat a informací pro občany.

První místo v kategorii Potenciální inovace získala společnost CALISME a.s. za inovaci Chytrá kuchyňská digestoř. Inovací je v tomto případě chytrá kuchyňská digestoř fungující na principu Internetu věcí (IoT), která zajišťuje sterilitu prostředí, bezpečnost domácnosti a automatizaci vaření. Chytrá digestoř rozšiřuje funkčnost běžných dvou funkcí digestoře (od-

sávání par a osvětlení varné desky) o funkce ionizace vzduchu v kuchyni a přilehlých prostorech. Digestoř je doplněna o UV germicidní lampu, která dokáže zajistit sterilitu varné desky nebo nádob na ní umístěných (např. kojenecké lahve). Součástí digestoře jsou protipožární čidla, čidla pro detekci hořlavých látek nebo oxidu uhelnatého. V digestoři je umístěna i termo kamera monitorující teplotu v nádobách na varné desce. Díky této technologii je možné regulovat teplotu. Digestoř je také vybavena pohybovými čidly, protože dezinfekce musí probíhat bez přítomnosti osob. Prostřednictvím mobilní aplikace a telefonního modulu komunikuje digestoř s uživatelem.

Petr Koten, výkonný ředitel České společnosti pro jakost, k vyhlášeným cenám dodal: „Jednou z osvědčených cest, jak snížit dopady ekonomické krize na podniky, je hledat nové směry a inovovat, být tak jedinečný ve svém oboru. Jak jsme se přesvědčili i v minulých letech, české firmy v této oblasti nezaostávají a jsou na špičce, především v oblasti těch prakticky využitelných inovací. Věřím, že vybraní národní vítězové uspějí i v mezinárodním kole soutěže Quality Innovation Award, jehož výsledky budeme znát v únoru tohoto roku.“ (tz)

Aby bylo dost českých brambor i česneku

Zatímco v roce 1999 se brambory v Česku pěstovaly na 30 000 ha zemědělských ploch, předloni to bylo už jen 22 800 ha. Podobně jsou na tom i další tradiční plodiny jako cibule, česnek nebo křen a ústup se nevyhnul ani některým chovům v živočišné výrobě. Vrátit tradiční české plodiny v dostatečné míře nejen na pole, ale také na talíře restaurací, si nyní dala za cíl nová Iniciativa České pole.

„Pěstební výměry brambor klesají na úkor plodin, jako je řepka či obilí. Pěstování brambor je totiž pro zemědělce obtížné. Svou roli hraje finanční náročnost, nejistota výsledku, složitá přeprava či skladování. Mění se také chování zákazníků, kteří preferují menší balení nebo hotové výrobky z brambor namísto dříve častého nákupu brambor na celou zimu a jejich uskladnění,“ řekl místopředseda Českého bramborářského svazu Vlastimil Rasocho. Ústupu tradičních plodin navíc napomáhá současná energetická a inflační krize. Kromě toho, že roste závislost Česka na přeshraničních dovozech potravin, má tento jev dopady také na udržitelnost zemědělství. Brambory, cibule nebo česnek patří mezi plodiny, jež jsou vhodné pro české klimatické podmínky, přesto se stále více dovážejí, což se pojí se zvýšenými emisemi a zátěží životního prostředí.

Změnit současnou situaci chce nová Iniciativa České pole. Prvním společným krokem členů Iniciativy byl zářijový podpis memoranda, v němž se zavázali podporovat a rozvíjet tradiční produkty českého zemědělství a společně usilovat o jejich větší míru v české kultuře a gastronomii.

„Jsem rád, že jsem se mohl zúčastnit podpisu memoranda nově vzniklé Iniciativy České pole, které zavazuje k podpoře a rozvoji tradičních produktů našeho zemědělství. Cením si tohoto závazku, který bude dlouhodobě podporovat českou zemědělskou produkci. Pro zemědělce je naprosto zásadní, aby měli zajištěný obyt. Jedině tak pro ně bude mít pěstování brambor smysl. Navíc tím podpoříme potravinovou bezpečnost naší země,“ doplnil ministr zemědělství ČR Zdeněk Nekula.

Kromě Ministerstva zemědělství České republiky a Českého bramborářského svazu se členy staly také Český gastronomický institut a velkoobchod makro ČR. „Z celkového objemu brambor, který ročně v makro prodáme, je 92 % z domácí produkce. Soběstačnost ČR se pohybuje okolo 80 %. Např. české hranolky ale prakticky neexistují, 95 % veškeré spotřeby zpracovaných bramborových produktů je z dovozu,“ řekl Jan Jindra, vedoucí oddělení nákupu čerstvých potravin makro ČR.

Pestřejší nabídku produktů českého zemědělství by do svých menu ráda zařazovala také česká gastronomie, restaurace a instituce jako školy, nemocnice a další. „Poptávka ze strany zákazníků po tradičních českých plodinách a mase je. Také trend z farmy na talíř má trvale svou popularitu a je to tradiční přístup. Jejich vyššímu zastoupení na talířích ale mnohdy brání nedostatečná distribuce, vhodný výběr, velikost balení, druhovost nebo zpracování. Gastronomie a farmy by si měly jít maximálně naproti, jako všude na světě, ale klíčová je nabídka a distribuce. Problematická je i cena, kdy dovozové produkty jsou velmi často levnější než ty české,“ popsal zakladatel Českého gastronomického institutu Filip Sajler.

Signatáři memoranda nyní budou usilovat mimo jiné o:

- Podporu českého zemědělství a potravinářství tak, aby jeho produkty byly atraktivní a dlouhodobě cenově a kvalitativně dostupné pro českou gastronomii.
- Zachování rozmanitého spektra odrůd a pro české klimatické podmínky vhodných plodin pro budoucí generace v kontextu potřeby potravinové soběstačnosti a bezpečnosti ČR.
- Vyšší míru zapojení lokálních článků do dodavatelsko-odběratelského řetězce tak, aby byla zajištěna celoroční dostupnost českých plodin od farmáře až na stůl restaurace.
- Vzdělávání jednotlivých aktérů na trhu i konečných spotřebitelů směrem k preferenci tradičních českých potravin oproti dováženým a poskytování záruk kvality a domácího původu plodin prostřednictvím nové značky České pole.
- Sdílení zkušeností a inspirací dobrou praxí



v oblasti pěstování, zpracování a využívání zemědělských produktů s odborníky ze zahraničí s cílem pomáhat zavádět i v Česku vhodné zahraniční postupy, plodiny, odrůdy či plemena.

- Pravidelná jednání se zástupci státní správy ohledně tvorby spravedlivého legislativního prostředí a systému rozdělování dotací.
- Komunikování potřeby udržitelného zemědělství a obnovy půdy na příkladu brambor a prospěchu plynoucího z jejich produkce (brambory napomáhají zadržování vody v krajině, střídání plodin jako nástroj pro udržitelné zemědělství, nutriční osvěta).
- Společně pomáhat vytvářet hrdější, zdravější a nezávislejší potravinovou kulturu České republiky.

V první fázi se Iniciativa České pole zaměří na české brambory a česnek. „Ve spolupráci s Vlastimilem Rasochou a společností EURO AGRAS jsme přijali konkrétní závazek – deset milionů korun obratu syrových brambor na hranolky prodaných v makro a v současnosti dovážených z Holandska změníme na deset milionů korun obratu brambor odrůdy Agria vypěstovaných a sklizených v České republice,“ vysvětlil Jan Jindra. V blízké budoucnosti navíc makro nabídne záka-

zníkům úplně nový produkt – chlazené nakrájené české brambory na hranolky.

Bramborami ale úsilí Iniciativy určitě nekončí. Další důležitou plodinou je český česnek. V současnosti pochází z dovozu až 70 % česneku prodaného v ČR. Zbýlých 30 % je sice česnek vypěstovaný v ČR, ale jde o zahraniční odrůdy, přestože české odrůdy existují. „V obchodech po ČR momentálně není celoročně dostupná česká odrůda česneku. Závazkem Iniciativy je nabídnout gastronomii a českým spotřebitelům tradiční českou a v České republice vypěstovanou odrůdu česneku a do dvou let zajistit její dostupnost po celý rok. Už letos zasadíme přibližně tunu vybrané odrůdy českého česneku,“ informoval Jan Jindra.

Dílčích projektů a splněných cílů má v rámci Iniciativy České pole postupně přibývat také s tím, jak se budou k myšlence rozvoje tradičního českého zemědělství přidávat další a další partneři z řad producentů, distributorů, prodejců i spotřebitelů. Dlouhodobou vizí zakladatelů Iniciativy je pak konkurenceschopné české zemědělství, vyšší míra potravinové soběstačnosti a bezpečnosti země a v neposlední řadě také stále dostupnější kvalita z domácí produkce, kterou zákazníci na svých talířích ocení. (tz)

www.ceskepole.cz

Vánoční hvězdy se loni rychle prodávaly

Drahé energie drtí tuzemské pěstitele prysců nádherných, kterým se přezdívá vánoční hvězdy nebo poinziecie a Češi jimi tradičně zdobí své domovy během vánočních svátků. Vytápění skleníků zdražilo v současnosti natolik, že účty za energie v řadě případů přesahují tržby za prodané květiny.

Česká republika je v produkci prysců nádherných podle Svazu květinářů a floristů České republiky téměř soběstačná. Každý rok se na českém trhu prodají tři až čtyři milióny těchto rostlin, především v období vánočních svátků. Přestože jsou moderní kultivary méně choulostivé a rostliny se cíleně otužují, potřebují pro hezký vzhled a zdárný růst kolem 18 °C. Teplotní komfort musí být zajištěn také při

přepravě, která je u tuzemských výpěstků krátká. Čím rychleji se rostlina dostane od pěstitele ke konečnému zákazníkovi, tím lépe se jí povede. Náklady na energie květináři odhadovali u květiny prodané ze skleníku po polovině prosince až dvojnásobně než při prodeji v průběhu listopadu.

„Zahradníci se proto snažili dodat maximum kvalitních vánočních hvězd na trh co nejdříve, aby mohli topení vypnout, takže ne každému nákup na poslední chvíli tak loni nemusel vyjít,“ řekl předseda Svazu květinářů a floristů České republiky Jakub Švanda. „Zákazníci by si při nákupu měli vybrat plně vybarvenou a svěží rostlinu nejlépe z české produkce a v době vytápěné prodejny. Je třeba ji následně chránit před chladem a průvanem a mírně zalévat,“ dodal Jakub Švanda.

Obor květinářství a školkařství okrasných druhů rostlin má v České republice dlouhou tradici a je důležitou součástí tuzemské zemědělské rostlinné výroby. Vyžaduje zručnost, používání speciálních pěstebních technologií, jako jsou skleníky, fóliovníky či kontejnerovny, a vyznačuje se velkým podílem ruční práce. Pěstuje se velký počet rodů, druhů, odrůd a kultivarů různými zahradnickými postupy. Tuzemská produkce květin a školkařských výpěstků v loňském roce dosáhla podle dat Českého statistického úřadu hodnoty 4,1 miliardy korun, což znamená meziroční pokles o 16 %. Naopak samotná květinářská produkce se loni zvýšila podle údajů Svazu květinářů a floristů ČR meziročně o 19 % na 2,75 miliardy korun, což je historicky nejvyšší hodnota. „V roce 2021 se průměrná spotřeba květin

výrazně zvedla meziročně téměř o 12 % na 1360 korun na jednoho občana České republiky,“ doplnil místopředseda Svazu květinářů a floristů ČR pro květinářskou sekci Petr Nachlinger.

„Tuzemská produkce květin dlouhodobě stoupá. Češi mají květiny rádi a jsou zvyklí obklopovat se jimi ve svých domovech, zahradách, na balkónech či v kancelářích. Velkou roli hrají též příležitosti k darování květin, jako jsou Vánoce, Dušičky, Den matek, Den sv. Valentyna a další možnosti, včetně osobních, tedy narozeniny, jmeniny, svatby. Následkem toho dosáhl obor květinářství rekordních výsledků v roce 2021, i z důvodu intenzifikace výroby, včetně zavedení moderních technologií,“ sdělil prezident Agrární komory České republiky Jan Doležal. (tz)

Jak je to s jablky

Jablka z Chile, Polska nebo Jižní Afriky. To je běžná nabídka českých supermarketů, která vytěsňuje prodeje českého ovoce. Podle zjištění Agrární komory ČR a Zemědělského svazu ČR z takové situace mnozí pěstitelé vidí východisko v samosběrech, které by mohly zvýšit lokální prodeje.

Pěstitelé jablek mají problémy. Když začala sklizeň, nevěděli, zda se vyplatí plody jejich několikaleté práce sklízet a uskladnit. „Ceny energií pro uskladnění ovoce naznačují, že může být

pro ovocnáře levnější část jablek ponechat na stromech,“ řekl Martin Ludvík, předseda Ovocnářské unie ČR a viceprezident Agrární komory ČR s tím, že může jít až o třetinu letošní úrody. V loňském roce se sklídilo 115 000 tun jablek.

Dnešní podnikání v ovocnářství je značně náročné a pěstitelé mají co dělat, aby se na trhu udrželi. V roce 2020 vysázeli jen 200 ha sadů, což bylo nejméně od vstupu Česka do Evropské unie v roce 2004. V předchozích letech se přitom běžně sázelo 300–400 ha sadů ročně. Dochází tak k postupnému poklesu plochy ovocných sadů v Česku. V loňském roce šlo o necelých 16 000 ha, z čehož pouhých 12 000 ha činily produkční plodné sady.

Ovocnáři mají z budoucnosti oprávněné obavy. Na evropském trhu se hromadí přebytky levného a předotovaného ovoce z jiných zemí Ev-

ropské unie, které před válkou na Ukrajině směřovaly na východ a nyní jsou dováženy do Česka. Další redukcí ovocných sadů mohou přinést také avizované změny rozdělení zemědělských dotací pro léta 2023–2027. „Ovocnáři budou donuceni své ovocné stromy vykácet, pozemky vykloučit, zorat a přeměnit na pole, kde místo ovoce raději budou pěstovat řepku a obilí, protože se zkrátka

Pokles výměr produkčních plodných ovocných sadů v ČR (dle ČSÚ):

rok 2010:	17 777 ha
rok 2015:	14 465 ha
rok 2019:	13 993 ha
rok 2020:	13 344 ha
rok 2021:	12 231 ha

musejí chovat ekonomicky,“ vysvětlil Jan Doležal, prezident Agrární komory ČR.

Tuzemští zemědělci spatřují pomoc v prodeji ovoce přímo zákazníkům bez dalších článků v rámci dodavatelsko-odběratelského řetězce. V rámci iniciativy Najdi svého zemědělce Zemědělského svazu ČR je možné na mapě pěstitelů zvolit mezi zemědělci, kteří nabízejí přímý prodej nebo samosběr po celém Česku. „Pomozte českým pěstitelům zachovat jejich sady s českým tradičním ovocem,“ vyzval nedávno Martin Pýcha, předseda Zemědělského svazu ČR.

Soběstačnost Česka v produkci například čerstvých jablek určených k okamžité spotřebě dosahovala podle odhadu Ovocnářské unie ČR 75 % v roce 1998, v roce 2020 šlo o 50 %. Příští rok může soběstačnost klesnout až na 35 %, zbytek bude nezbytně do Česka dovážet. (tz)

Světové centrální banky nakupují zlato, zásoby ČNB jsou minimální

Začátkem listopadu uvedla Světová rada pro zlato (World Gold Council – WGC), že centrální banky a jiné finanční instituce pokračují v hromadění zlata. Nákupy se odhadují na čtvrtletní rekord 399,3 tuny. Česká národní banka za světovými velmocemi výrazně zaostává, což je podle odborníků v současné ekonomické situaci krátkozraké.

Zlato je nejdolnější aktivem, které lze vlastnit. Velmi dobře to vědí centrální banky i další finanční instituce, které drahý kov ve velkém nakupují. „Podle WGC jde o největší čtvrtletní poptávku po zlatě od roku 2000, kdy začala tyto údaje monitorovat. Zároveň byl téměř dvojnásobně překonán i rekord z 3. čtvrtletí 2018, kdy bylo nakoupeno 241 tun zlata. Současně jde také o osmé čtvrtletí po sobě jdoucích čistých nákupů zlata centrálními bankami. Celkové roční nákupy dosahují již nyní 673 tun, což je více než za kterýkoli jiný celý rok od roku 1967,“ popsal Roman Pilišek, ekonom a spoluzakladatel společnosti Zlaté rezervy.

Celkové nákupy zlata centrálními bankami dosáhly ve třetím kvartálu letošního roku 89,5 tuny, přičemž mezi hlavními kupujícími patřily centrální

banky Turecka, Uzbekistánu, Mosambiku, Filipín, Mongolska a Indie. „Podle dalšího hlavního informačního zdroje WGC, londýnské analytické společnosti Metal Focus, nakoupily zbylých 310 tun zlata jiné finanční instituce. Do této kategorie kupujících mohou spadat zejména finanční instituce Číny, Ruska, Saúdské Arábie, Spojených arabských emirátů, Kuvajtu nebo Indie. Je totiž pravděpodobné, že některé z těchto zemí začaly podnikat vlastní kroky vzhledem k situaci v mezinárodních vztazích a globální politice,“ vysvětlil Roman Pilišek.

Největším těžařem zlata ve světě je Čína s více než 350 vytěženými tunami ročně, hned za ní Rusko, které obvykle produkuje více než 300 tun ročně. „Čína jen zřídka zveřejňuje, kolik zlata její centrální banka nakupuje. V roce 2015 odhalila Čínská lidová banka po šesti letech mlčení téměř 600tunový skok ve svých zlatých rezervách, což odbornou veřejnost doslova šokovalo. Země od roku 2019 nehlásila žádnou změnu v množství svého zlata, což podnítilo spekulace, že by mohla nakupovat opět mimo oficiální záznamy,“ uvedl Roman Pilišek. Rusko patřilo k významným vývozcům zlata, to se ale letos změnilo. Před únorem 2022 vyváželo kov do obchodních center jako Lon-



dýn a New York, ale také do zemí v Asii. „Od invaze na Ukrajinu už ruské zlato není na Západě vítáno. To naopak zvyšuje možnost, že by centrální banka Ruska mohla přistoupit k nákupu těchto dodávek, jak na jaře oficiálně avizovala. Ruské rezervy v dolarech a eurech byly zmrazeny sankcemi, tudíž zlato je jedna z mála alternativ,“ řekl Roman Pilišek.

V porovnání s ostatními vyspělými zeměmi jsou zásoby zlata České republiky takřka nulové. Česká národní banka, která se v minulosti ke zlatu stavěla spíše odmítavě a své zásoby prodávala, sice otočila, k velkým nákupům drahého kovu ale nedochází. Ke konci roku 2021 měla v ČNB trezor v rámci devizových rezerv 340 000 troj-

ských uncí zlata a necelých 10 000 mimo oficiální rezervy. Dohromady tak banka disponuje necelými deseti tunami kovu, které představují pouze 0,4 % celkového objemu devizových rezerv ČNB. Podle Světové rady pro zlato vlastní ČNB zhruba desetkrát méně zlata, než odpovídá doporučení Mezinárodního měnového fondu. „Nákup zlata již dříve avizoval současný guvernér centrální banky Aleš Michl. Navíc s ohledem na aktuální ztrátu ČNB, která je historicky nejvyšší – více než 300 miliard korun, by držba zlata ke kredibilitě centrální banky a důvěryhodnosti v českou korunu jistě pomohla. Zvláště v kontextu aktuálně zveřejněné zprávy největší japonské investiční skupiny Nomura, která varovala, že Česku hrozí během následujícího roku závažná měnová krize,“ uvedl Roman Pilišek. Podle ekonomů je fyzické zlato v podstatě nejtvrdější valuta, kterou může jak jednotlivce, tak i finanční instituce disponovat. Nadále zlato je a bude součástí měnového systému, v němž hraje nezastupitelnou roli, zvláště v případě ekonomické nebo politické nestability. Pro jednotlivce pak držba fyzického zlata představuje způsob, jak své úspory vyjmout z finančního systému, nehledě na přirozenou ochranu úspor před jakoukoliv měnovou nebo finanční krizí. (tz)

Rostoucí náklady mění to, jak Češi spoří. Chudší spoří méně či vůbec, bohatší směřují peníze více do fondů, akcií či nemovitostí

Zhruba pětina lidí změnila způsob, jak nakládá s úsporami. Zhruba 11 % začalo preferovat spořicí účty a termínované vklady, 9 % naopak přesunulo těžiště zájmu k fondům, akciím či nemovitostem. Alarmující je, že zhruba třetina domácností nespoří vůbec, protože nyní nemá z čeho. Vyplývá to z dat Banky CREDITAS o reálných finančních tocích a z výzkumu Instant Research IPSOS.

Varující je tvorba rodinných úspor. Plných 35 % dotazovaných domácností uvádí, že nespoří, protože nemá z čeho. Další 13 % uvádí, že nejen nespoří, ale naopak musí kvůli pokrytí výdajů sahat do rezerv.

Téměř 25 % lidí spoří či investuje o něco méně než dřív, 23 % stejně jako dřív a jen 4 % spoří víc. Struktura lidí, kteří nespoří vůbec, silně ko-

reluje s velikostí bydliště (v obcích do 1000 obyvatel je to 44 %, naopak ve velkých městech nad 100 000 obyvatel je to 29 %) a s výší příjmu domácnosti. Ve skupinách s měsíčním příjmem do 30 000 korun nemá z čeho spořit každý druhý. Naopak u domácností s příjmem nad 60 000 korun je to jen jeden ze sedmi. Co se týče struktury spoření či investic, 44 % lidí jí ponechalo stejnou

jako vloni. Kolem 11 % lidí dává nyní větší podíl na spořicí účty a termínované vklady, 5 % začalo upřednostňovat fondy či akcie a u 4 % lidí nastal posun směrem k fyzickým aktivům, jako jsou nemovitosti či umění. Plných 36 % lidí uvádí, že úspory nemá. Nepřekvapivě přesun k fondům, akciím či nemovitostem deklarují významně častěji domácnosti s vysokými příjmy (nad 70 000 měsíčně).

V praxi se v CREDITAS ukazuje, že největší zájem a objem peněz je i nadále ve spořicích účtech, výrazně ale stoupl zájem o termínované vklady – meziročně dvojnásobně, zejména o ty s kratší dobou uložení. „Průzkum odkrývá to, co za velkými agregovanými či

průměrnými čísly vidět není, a sice rozdílnou finanční situaci domácností podle příjmů nebo bydliště. Vzhledem k tomu, že za vysokou českou inflací stojí především stále vyšší náklady na bydlení a potraviny – tedy základní životní potřeby – není její tvrdý dopad na hospodaření nízkopříjmových domácností až takovým překvapením. V situaci, kdy příjmy obyvatel výrazně zaostávají za inflací, je pokles sklonu k úsporám nevyhnutelný. Na druhé straně příjmového spektra pak s inflací roste snaha ochránit našetřené peníze před inflací, a tedy investovat do finančních či reálných aktiv,“ komentuje data Petr Dufek, hlavní ekonom Banky CREDITAS. (tz)

Členové ČLFA loni napumpovali do české ekonomiky 127 miliard korun, o desetinu více než vloni

Nebankovní financování potvrzuje svoji nezastupitelnou roli v podpoře české ekonomiky. Za tři čtvrtletí loňského roku poskytly členské společnosti České leasingové a finanční asociace firmám, podnikatelům a spotřebitelům finanční prostředky v objemu 127 miliard korun, což je o více než desetinu (11,8%) větší objem než ve stejném období předloňského roku. V oblasti financování podnikatelských subjektů bylo profinancováno 106 miliard Kč (meziročně +11,4 %). Financování zboží a služeb pro spotřebitele bylo v objemu 21 miliard korun, meziročně +13,9 %.

„Přestože jsou výsledky prezentované ČLFA za období leden až září 2022 povzbuzující a vykazují poměrně výrazný růst, už nyní se objevují signály, že česká ekonomika vstupuje do náročného období. Z našeho pohledu je však pozitivní, že i přes bezprecedentní inflaci a konflikt na východě Evropy se řada firem rozhodla pro nové investice. Financování nových strojů a zařízení, ať už formou leasingu, nebo úvěru, prostřednictvím našich členů stoupl za tři čtvrtletí

roku 2022 téměř o pětinu. Živo je i v oblasti factoringu, který v tomto období rostl dokonce o 27 %,“ uvedla Jana Hanušová, předsedkyně představenstva ČLFA.

Část poptávky po nebankovním financování investičních či spotřebitelských záměrů byla spojena se značnými riziky a nemohla být při

uplatnění oběžných kritérií hodnocení zákazníka i financované komodity akceptována. Vzrostl celkový objem financování podnikatelských subjektů i objem poskytnutých spotřebitelských úvěrů. V rámci financování podnikatelských subjektů se podíl poskytnutých úvěrů oproti leasingovému financování nezměnil

a zůstal na úrovni roku 2021. Vzrostl objem uzavřených factoringových obchodů.

Na pořízení silničních dopravních prostředků poskytly nebankovní finanční společnosti za devět měsíců loňského roku financování v objemu 52 miliard korun (meziročně +2,9 %). Z toho 31 miliard korun směřovalo k pořízení osobních vozidel (-3,7 %). Díky financování členských společností ČLFA bylo zakoupeno 35 184 nových osobních vozidel, tedy 24,5 % ze všech nových osobních vozů prvně registrovaných v ČR za prvních devět měsíců roku 2021.

Na pořízení strojů a zařízení poskytly členové ČLFA za prvních devět měsíců roku 2022 financování v objemu 24 miliard korun, meziročně o 18 % více. Znatelný nárůst zájmu o financování provozu prostřednictvím factoringu (postoupení pohledávek) zaznamenaly factoringové společnosti. Objem prostředků poskytnutých klientům k 30. září 2022 dosáhl 30 miliard korun (+14 %). Ke konci třetího čtvrtletí 2022 spravovaly členské společnosti ČLFA 970 000 aktivních leasingových a úvěrových smluv. Pohledávky z těchto smluv dosáhly 257 miliard korun – během devíti měsíců letošního roku se tak zvýšily o devět miliard korun (3,7 %). (tz)

Rozložení prostředků poskytnutých členy ČLFA za tři čtvrtletí roku 2022 podle účelu

	celkový objem v mld. Kč (tři Q 2022)	celkový objem v mld. Kč (tři Q 2021)	změna v %
financování podnikatelských investic (finanční a operativní leasing, podnikatelské úvěry, leasing nemovitostí)	75,73	68,66	+10,3
financování firemního provozu (factoring)	30,38	26,60	+14,2
financování domácností (spotřebitelské úvěry, spotřebitelský leasing)	20,87	18,32	+13,9
celkem	126,98	113,58	+11,8

pozn.: údaje za factoring poskytla Asociace factoringových společností České republiky

Co chybí skoro v každém podniku

Po covidu přicházejí na české firmy další těžké měsíce. A personální oddělení, která by se měla stát svorníkem mezi požadavky vedení a zaměstnanců, jsou v mnoha firmách před kolapsem. Nejsou lidé, úkolů však přibývá. Pokud se tento problém bude přehlížet, tak může dojít k pozvolné ztrátě toho nejdůležitějšího jádra. Vyplyvá to z informací digitální personální platformy Sloneek.

České firmy při přípravě na těžké časy selhávají už v úvodu. Podle interních výzkumů HRIS startupu Sloneek postrádá průměrná firma asi 0,4 zkušeného seniorního personálu a dokonce 2,1 personálů pro exekutivní nebo juniorní práci. V praxi to vede k jedinému – personalisté jsou již nyní přetížení, a často se i kvalifikovaní pracovníci musí věnovat nekvalifikované agendě. Ta navíc nakynula již v letech covidu – podle samotných firem jejich personálním oddělením vzala zhruba 25–30 % jejich kapacity – a málokteré společnosti se podařilo agendu opětovně zredukovat. Místo strategického řízení vztahů mezi firmou a zaměstnanci nebo

hledání nových modelů managementu a vedení lidských vztahů se tak utápí v řešení překotného nábory s vysokou ztrátovostí, zajištění organizace práce na dálku, povolování dovolených, správě pracovních pomůcek nebo přípravě podkladů pro mzdu oddělení. Povede to k nevyhnutelnému: firmy s nefunkčními personálními odděleními budou hůře vyjednávat s vlastními lidmi, až přijdou hubené měsíce. Nebudou mít připravenou strategii pro neklidnou dobu. A nepromění příležitosti, které doba přinese – jako například možnost přetahovat talenty od konkurence.

„V celé řadě odvětví může dojít ke ztrátě konkurenceschopnosti vinou takzvané kompetenční evaporace. Týmy přestanou být motivované. Ztratí potřebnou výkonnost. Ti nejkřivnější budou hledat místa jinde a s nimi bude postupně odcházet to nejkřivnější jádro know-how,“ vypočítal Milan Rataj, HR expert a spoluzakladatel platformy Sloneek. „A personalisté s tím v podstatě nezvládnou nic udělat, protože jsou už teď zavaleni prací.“ Důvodem firemních podstavů není ani tak nedostatek personálů na pracovním trhu jako spíš neochota vedení navýšit rozpočty HR oddělení. Bohužel často výrazně pod-

pořená neschopností obhájit vyšší investice ze strany personálních ředitelů, kteří sami podceňují kritickou roli vlastního oddělení. Tím pak vzniká další z paradoxů – zatímco řada firem nemá problém využívat služby headhunterů, do samotné integrace nově přichozích zaměstnanců nebo jejich dlouhodobé motivace firmy investovat zatím neumí. A to v situaci, kdy je ztráta zaměstnance nejdražší v historii.

„Pokud nový zaměstnanec odejde do šesti měsíců od nástupu, tedy v době, kdy sám ještě ve většině případů nemohl být přínosem, stávající zaměstnanci na stejné pozici na něj musí vydělat déle než jeden rok. V některých odvětvích jsou to dokonce dva roky. To jsou pro firmu ohromné peníze, ve srovnání s tím, kolik mohla investovat do prevence v podobě lepších personálních procesů,“ upozornil Milan Rataj.

Ne všechny personální profesionály však daná situace nechává chladnými. Roste počet těch, kteří řeší situaci po svém – a často bohužel bez zájmu vedení. Nejjednodušším způsobem, který se nabízí, je optimalizace personálních procesů a jejich částečné převedení do digitálních platforem. Pro šéfy často „zbytečnost“, pro personalisty však

nezbytnost. „Rozhodně nejde jen o přesun šanonů do digitální podoby. Dokumenty má na harddisku už většina firem, jenže tohle není ta digitalizace, která je potřeba. Spíš jde o změnu přístupu k datům jako takovým – teprve ve chvíli, kdy s nimi začnete komplexně pracovat, mohou vám usnadnit práci,“ zmínil Milan Rataj. „Každý personalista potvrdí, že k rozvázání rukou dojde teprve ve chvíli, kdy má informace o lidech na jenom místě, nemusí tisknout jediný papír, dokumenty se dají podepsat na dálku a zaměstnanec si je může vyplnit sám na základě zaslání upozornění.“

Podle Milana Rataje se poptávka jen v případě platformy Sloneek zvedla meziročně asi o 140 %. A paradoxně přichází především personalisté firem, které přes covid zažily prudký růst, nebo naopak propady a samy si v předstihu otestovaly vlastní personální limity.

„Ukazuje se, že lépe připravení jsou ti, kteří si už v předchozích letech sáhli na dno. Mají výrazně jasnější představu o tom, jaká je role personálního profika a jaké problémy je možné nechat aplikacím,“ vysvětlil Milan Rataj, podle kterého je však takto uvažujících personálních oddělení stále jen malý zlomek. (tz)

Zaměstnání v korporátu, nebo menší firmě?

Jeden typ není lepší než druhý a jsou mezi nimi značné rozdíly. Výběr mezi korporátem a menší firmou závisí na osobnosti každého člověka a jeho očekávání. Chcete pracovat pod velkou zavedenou firmou, kterou každý zná? Zvládáte více byrokracie a nekonečné reportování, jen když dostanete vysoký plat? Nebo volíte malou či střední firmu, která se vyznačuje větší flexibilitou, menším tlakem, ale čeká vás pomalejší kariérní postup? A platí vůbec tyto představy o jedné, či druhé straně?

Podnikatelé před dvaceti, třiceti lety více zakládali firmy v oboru, ve kterém se vydělávalo nejvíce peněz. Moderním vývojem lidstva vznikl i korporátní svět. Touhou po moci a vyšších výdělcích. Po dokončení vysoké školy ekonomické před dvaceti lety bylo v módě jít pracovat právě do korporátu. Byla to cesta za snem, vydělat peníze, budovat kariéru, stát se někým. „Kdo chce mít na výplatní pásce tučnou sumu, v životopisu důležité posty s možností stoupat vysoko

v hierarchii jedné společnosti a očekává pravidelné bonusy, pro ty je korporát dobrá volba. Kdo chce být naopak v týmu, kde všichni znají jeho jméno, chce mít různorodou práci, kde jsou rychleji vidět výsledky a kde cítí, že roste jako jedinec, pak je lepší volbou menší firma,“ řekla Irena Vrbová, zakladatelka konzultační společnosti Porto, která se zabývá vzděláváním a rozvojem majitelů a manažerů menších a středních firem.

Trh proměňuje zejména mladá generace, která má jiné požadavky než ta předchozí. Dnes bývá důvodem odchodu z korporátu nebo založení vlastního businessu cesta za snem a svobodou. „Jdu za tím, co je baví a naplňuje, a chtějí, aby se to stalo i jejich obživou. V podstatě žijí se svým koníčkem. Hledají nebo sami vytvářejí prostředí, které je více rodinné, komunikace méně formální, kde mají větší možnost věci ovlivňovat,“ vysvětlila Irena Vrbová. Místo komplikovaných procesů, vyplňování tabulek nebo politikaření chtějí práci, která jim dává smysl, upřednostňují svůj volný čas a peníze pro ně nejsou všechno. Navíc dávno neplatí, že lidé



Irena Vrbová, zakladatelka společnosti Porto

v korporacích jsou odměňováni lépe. Na trhu je mnoho úspěšných malých firem, které dokážou nabídnout zajímavější mzdu.

„Korporát posiluje životní jistoty vně jedince, menší a střední společnosti daleko víc posilují jistoty uvnitř jedince. Nic není černobílé, ale už jen motivy, proč do korporátu jít pracovat, tomu napovídají. Korporátní svět si umí lidi koupit.

A jsou v té chvíli prodejním artiklem. Když je na skladě přebytek, mohou se zaměstnance zbavit. Když má menší podnikatel na skladě lidí přebytek, nedokáže jen tak snížit stav. Protože ti lidé pro něj mají vysokou hodnotu, jak pracovní, tak lidsky,“ upřesnila Irena Vrbová.

Údlostí posledních let, vliv pandemie, války na Ukrajině nebo blížící se recese zaměstnanec proměňuje. Hledají svou cestu v měnícím se světě, vlastní motivaci a smysl nejen v pracovním prostředí. „Smysl je činnost, která je skutečná a užitečná. Vztahování se ke smyslu nám dává sílu překonat i nějaké nepohodlí. V covidové pandemii např. lidé solidárně šli roušky a najednou byla skutečná práce důležitější než dřív. Můžeme také rozumět důvodům, které vedly některé firmy k tomu, aby nechaly zaměstnance doma za 80 % mzdy. Co se ale stane s člověkem, který nevidí smysl? Pokud vzpomenu Tomáše Baťu, dovoluji si říct, že ten by zaměstnanec doma nenechal. Naopak by je poslal třeba umýt okna, aby cítili užitečnost, smysl. Jenže člověk s velkým egem okna umýt nepůjde. Baťa zkrátka lidi vedl, aby žili plnohodnotný život,“ dodala Irena Vrbová. (tz)

Odliv mozků v Česku zpomalil, krize jej může zase rozjet...

Fenomén „brain drain“, tedy odliv nadějných mladých odborníků do zahraničí, dle expertů po desítkách let konečně zpomaluje. Postpandemická doba a ekonomická krize jej však opět může posílit. Firmy by tak i nadále měly upírat pozornost na to, jak si zejména mladé talentované vědecké pracovníky udržet. Receptem může být nabídka finanční podpory, bydlení, firemní školky, ale třeba i podpora mimopracovníků aktivít. A důležité je nezapomínat ani na výchovu jejich nástupců.

Věda a výzkum má zásadní význam pro rozvoj státních ekonomik. V roce 2020 dosáhly v Česku výdaje na oblast vývoje a výzkumu rekordní výše 113,4 miliardy, tempo jejich růstu však oproti předcházejícím letům výrazně zpomalilo a téměř se zastavil nárůst počtu pracovníků v této oblasti. Podle expertů však naštěstí po několika desítkách let zpomaluje fenomén „brain drain“, český „odliv mozků“, tedy jev, kdy nadějní mladí vědci z České republiky často odcházejí do zahraničí za lepšími pracovními podmínkami.

„Firmy zabývající se vědou a technologiemi ale i tak nesmějí polevit a dál podporu svých vědců prohlubovat. Vědci a odborníci tvoří naši budoucnost, proto je nejen nesmírně důležité mla-

dé nadané vědce udržet v zemi, ale také si pečlivě vychovávat jejich nástupce v dalších generacích. Nyní v náročných postpandemických časech a v době energetické krize, která může přerůst i v krizi ekonomickou, je obzvláště důležité udržet si cenný lidský kapitál,“ podotkla Zuzana Bubnová, výkonná ředitelka české biotechnologické firmy Contipro, která se již 30 let věnuje výzkumu a vývoji medicínských produktů a léčivých látek, zejména na bázi kyseliny hyaluronové.

Vzdělávací programy ukazují už středoškolákům, že věda je zábava

Contipro zaměstnává více než sto vědeckých pracovníků z různých oborů, současně je velmi aktivní v projektech, které pomáhají nadchnout pro vědu mladou krev a udržet ji v zemi. Cílí především na středoškoly v regionu svého působení, tedy v Pardubickém kraji a jeho okolí. Stejným počinem v tomto ohledu bylo spuštění vzdělávacího programu FYBICH. Dnes tak s Contiprem spolupracují nejen čtyři gymnázia v nejbližším okolí sídla firmy v Dolní Dobručce, ale také školy z Pardubic či Olomouce a vědecké osobnosti z celé republiky. Firmě se studenty podařilo zaujmout do takové míry, že do malé obce jezdí pravidelně na sobotní odborné semináře.

„Mladé generaci ukazujeme, že věda je zajímavá a má budoucnost. Vidí i to, že je firma no-

vá, prostředí hezké, pracují tu nadšení mladí lidé, že věda dává možnost cestovat, poznat svět, pracovat na něčem novém,“ dodala Zuzana Bubnová. Společnost však nezapomíná ani na vysokoškoly. Pro ně připravila program pod názvem INSTITUT, díky němuž se už během svého studia aktivně zapojují do řešení reálných vědeckých projektů.

Skvělé místo pro rodinný život mladých vědců i možnost profesního růstu

Proč se ale vlastně firma se světovým renomé rozhodla zůstat právě v menší obci na Orlickoústecku? Důvodem byla mimo jiné touha poskytnout mladým vědeckým pracovníkům skvělé prostředí pro rodinný život. „Dlouhodobě zastáváme filozofii, že velká města nejsou pupek světa. V takových aglomeracích mladí lidé obvykle studují, ale jakmile založí rodinu, často se začnou poohlížet po klidnějším životě v menším městě nebo na venkově,“ argumentovala Zuzana Bubnová. V malé obci tak Contipro během let vybudovalo vlastní výzkumné a vývojové centrum, které se rozprostírá na téměř 4000 m² a láká ty největší špičky v oboru.

I přesto se jí však podařilo udržet si atmosféru menší firmy s osobním přístupem. „Oceňují, že ve firmě máme v kolektivu dobré vztahy, a to mezi nejbližšími spolupracovníky i s vede-

ním. I přes rostoucí velikost firmy se tu stále udržuje osobní přístup. Také se mi líbí, že Contipro umožňuje hlavně mladým výzkumníkům relativně rychlý profesní růst v porovnání například s univerzitami,“ sdělila výzkumnice Iva Dolečková, která v Contipru pracuje jako vedoucí vývoje kosmetických surovin.

„Firemní“ byty, školka, škola i podpora dobrovolnických aktivit

To, zda zaměstnanec v regionu zůstane, je často rovněž otázkou financí. V Contipru proto zaměstnanec motivují hned několika nástroji. „Předně je to finanční pomoc, konkrétně zvýhodněné půjčky, které jsou hojně využívány právě mezi mladými zaměstnanci, například na úpravu bydlení nebo složení jistiny za byt,“ popsala Zuzana Bubnová.

Ve svých dalších „benefitech“ jde firma v osvědčených stopách baťovského podnikání. Svým zaměstnancům například nabízí bydlení ve vlastní menší rezidenční zóně v Žamberku s byty o rozloze 90–120 m² se zahradou i dětským hřištěm. Zaměstnanci mají k dispozici také menší byty či sdílené bydlení pro stážisty nebo „trainees“. Nejen pro zaměstnance, ale i veřejnost vybudovalo Contipro také školku a základní školu Erudio, obě dotované z financí společnosti. (tz)

Jak podnikat, aby se vám syndrom vyhoření vyhnul?

Přibližně až na čtvrtinu pracujících čhá syndrom vyhoření. Nejčastěji jsou jím ohroženi ti lidé, kteří pracují v náročných povoláních nebo oblastech, jako jsou bezpečnostní složky, zdravotníci, lékaři, ale například také učitelé, manažeři nebo údajně podnikatelé. Na základě vlastních zkušeností si troufnu říci, že v případě podnikatelů s tím tak docela nesouhlasím. Lidem, kteří opravdu mají podnikatelské myšlení, hrozí něco takového naprosto výjimečně.

Živnostník není to samé jako podnikatel a vyhořet může raz dva

To riziko však rozhodně existuje u lidí, kteří si hrají na podnikatele, ale stále přemýšlejí jako živnostníci. Jejich jedinou motivací k businessu často bývá touha vydělat hodně peněz, a pro to, aby je získali, jsou ochotni upracovat se k smrti. Brzy zjistí, že sami vše nestihnou, a tak si k sobě vezmou pár lidí. Tím si většinou ale moc nepomohou, protože se jen utvrdí v tom, že sami dokážou vše nejlépe a na nikoho se spolehnout stejně moc nedá. Tak dřou a dřou, jsou u své živnosti uvázní jako pes u boudy, a když jednou hladinka přeteče, ocitnou se v lepším případě na kapačkách v nemocnici.

Podnikání přece není soutěž v tom, kdo dokáže denně odpracovat více hodin nebo kdo se zvládá kvalitněji uštvat. Podnikání je soutěž v tom, kdo dokáže věci lépe zorganizovat. Bez lidí nikdy nic nevybudujete, to je zapotřebí si uvědomit a přijmout za své. Jak řekl John D. Rocke-

efeller: „Raději bych vydělal jedno procento z úsilí sta lidí než sto procent ze své vlastní dřiny.“

Lidé jsou různí, začněte s nimi pracovat

Začíná to už výběrem spolupracovníků. Pokud se chcete naučit delegovat, to nejdůležitější je zajistit, že budete mít na koho. Lépe řečeno, že budete schopni předat vaše současné povinnosti lidem, kteří je zvládnou vykonat. I když ale vyberete opravdu dobře, je potřeba počítat s tím, že hned od začátku všechno nepoběží jako dobře namazaný stroj. Představa, že novým kolegům řeknete, co mají udělat, a ono se to stane k vaší plné spokojenosti, je sice hezká, ve většině případů ale naprosto mylná. Je potřeba se obrnit trpělivostí. Lidé dělají chyby, zvláště když se něco učí. Ale pokud jim tu příležitost chybovat a díky tomu růst nedáte, budete do konce života všechno dělat sami. Neosvědčí se každý, spoustu lidí budete muset pustit, ale postupně se vám utvoří zdravé jádro, které prošlo ohněm a které s vámi potáhne tu káru několik dalších let. Existuje pak pro podnikatele lepší pocit, než když ví, že se na svůj tým může spolehnout? Že už firma nestojí a nepadá s ním samým, ale že má za sebou tým, který funguje jako dobře naladěný orchestr?

Podnikatel deleguje a diriguje

Ano, vy jste dirigent, vaším úkolem je dohlížet na to, že vše funguje tak, jak má, nikoliv hrát první housle. Zkuste si následující mentální cvičení. Co byste dělali, kdybyste neměli jednu firmu, ale měli rovnou tři nebo pět? Čemu byste se věnovali? Na co byste zaměřovali svoji pozor-



foto Kateřina Šimková

nost? Jste majitel firmy, váš čas je vzácný a limitovaný a je potřeba dbát na to, aby byl využíván co možná nejvíce efektivně.

Udělejte si seznam činností, které dnes běžně děláte, poctivě všechno sepište, pak vyberte 20 % nejdůležitějších a zbytek delegujte. Naprosto nekompromisně je pošlete dál. A za rok to udělejte znovu. Často se v životě honíme za vlastním ocasem a máme pocit, že jsme strašně busy, protože musíme zvládat extrémní množství věcí. Jsou ale opravdu důležité? Vážně by je za nás nemohl vykonat někdo jiný? Času máme všichni stejně. Pokud máte ambici vybudovat

úspěšnou firmu, je potřeba se zaměřit na to, abyste svůj čas využívali zejména na řešení strategických věcí. Pokud budete po hlavu ponořeni v běžné operativě, budete mít sice možná pocit, že toho zvládáte opravdu hodně, ve skutečnosti ale stojíte na místě. Vaše firma neroste a nezkvétá tak, jak by mohla.

Podnikání není jen o tvrdé dřině a množství odpracovaného času. Podnikání je především o tom správném nastavení mysli. Mějme to každý den na paměti.

Ing. Jiří Jemelka, MBA,
zakladatel společnosti JPF Czech

Hlasové ověření nabízí zákazníkům větší pohodlí i bezpečnost

Díky hlasové biometrii je možné jasně identifikovat konkrétního člověka na základě jeho mluveného projevu. Kromě kriminologie, ve které tato technologie pomáhá při prokazování trestné činnosti, nachází využití i v oblasti bankovních a telekomunikačních služeb. Verifikace volajícího za pomoci jeho mluveného projevu totiž nabízí jak větší pohodlí, tak zejména bezpečnost.

Možnost jednoznačně identifikovat konkrétního člověka na základě jeho mluveného projevu již dávno nepatří do světa sci-fi filmů. Technologie zvaná hlasová biometrie dnes dokáže rovněž rozeznat, zda hovoří muž, či žena, či kolik je danému člověku přibližně let. Hlasová biometrie je v podstatě program, který dokáže převést

mluvený projev na takzvaný hlasový otisk. Každý člověk disponuje svým nezaměnitelným hlasovým otiskem, podle kterého jej software dokáže zpravidla během pár vteřin rozpoznat.

Technologie při hlasové verifikaci neobelstí ani zkušení imitátoři či umělé nahrávky cizího hlasu. „Algoritmy člověka dokážou rozeznat i ve chvíli, kdy například vlivem nemoci trpí určitou hlasovou indispozicí. Biometrie si poradí rovněž v situaci, při které komunikátor hovoří jiným jazykem než v nahraném vzorku,“ doplnil Jan Nedělník, CEO společnosti Comdata Czech a Hungary, která působí v oblasti zákaznického servisu.

Hlasová biometrie nachází uplatnění v řadě různých oborů. Pomáhá například kriminalistům a forenzním expertům při prokazování trestné činnosti. „U Policie České republiky užíváme termín kriminalistická fonoskopie. Tento

obor slouží především ke zjišťování základních údajů o neznámém mluvčím z analogových či digitálních nahrávek. Naši experti poskytují součinnost kriminalistům při vyšetřování případů, u kterých je nutné posoudit sporné a srovnávací záznamy, obsah obtížně srozumitelných nahrávek nebo při samotném posuzování pravosti,“ popsal Jakub Vinčálek, tiskový mluvčí Policie České republiky.

Za účelem odhalení nekalého jednání využívají hlasovou biometrii i telefonní operátoři či bankovní společnosti. Díky porovnání hlasového otisku mají zástupci firem jistotu, že hovoří skutečně s majiteli daných účtů. Při mobilním spojení totiž podvodníkům mnohdy stačí kradený občanský průkaz a pár doplňujících informací k tomu, aby nic netušící oběti připravili o peníze. „Možnost ověření identity klienta za

pomocí hlasové biometrie začala Česká spořitelna nabízet již v roce 2020. V současnosti alternativu ověření hlasem využívají desítky tisíc našich klientů,“ uvedl Filip Hrubý, Head of External Communications a mluvčí Finanční skupiny České spořitelny.

Kromě větší bezpečnosti nabízí při telefonických spojeních s operátory hlasové ověření i významnou úsporu času. „Zákazníci zpravidla netouží po tom trávit na lince významně více času, než je nutné. Identifikace volajícího za pomoci rodného čísla a dalších doplňujících údajů však bývá často zdoluhavá a zabere mnohdy déle než minutu. Při využití hlasové biometrie naopak stačí pro ověření totožnosti volajícího řádově několik vteřin, a operátoři tak mohou bez zbytečných průtahů přejít k řešení problému, kvůli kterému zákazník volá,“ uzavřel Jan Nedělník. (tz)

Firemní zasedačky se proměňují

Ani covidové restrikce a trendy přesunující část zaměstnanců na home office nezměnily trend firem investovat do kvalitních zasedacích místností a meeting roomů. Schůzky, jednání, porady jsou totiž nevyhnutelnou součástí běžného dne většiny firem. Těchto aktivit se nezúčastňují všichni fyzicky, zvykáme si na hybridní spolupráci a online jednání. Firmy tak tomu přizpůsobují moderně řešené prostory vyhrazené pro obchodní schůzky či interní porady.

Vybavené by měly být kvalitní komunikační technikou a technologiemi pro snadnou spolupráci, navíc poskytovat natolik zajímavé prostředí, aby ho sami zaměstnanci chtěli aktivně využívat pro svá interní i externí jednání. Šetření na nepravém místě dokáže znehodnotit často statické investice do IT vybavení jedním detailem. Pokud totiž pořídí kamerku za pár stovek, pak vybavení videokonferenční a zasedací

místnosti degradují na absolutní základ, který jim v konečném důsledku škodí. Podobné je to v případě, že je místnost vybavena špičkovým komunikačním systémem, ale zvuk se v ní odráží a tříští.

Středobodem podnikání většiny firem, zejména těch, které nejsou orientované na výrobu, je schopnost jednat a spolupracovat, navíc většinou v hybridních týmech. Tomu je potřeba přizpůsobit i podobu prostor. Velká konferenční místnost je ideální pro poradu oddělení nebo schůzky s klienty, ale už ne pro rychlé brainstormingy nebo individuální diskuse. Proto se prosazují nové koncepty pojetí místností. Měly by spojovat účelnost a pohodu – mezi vysoce hodnotnými pracovními prostory teď bodují zejména takové, které připomínají spíš útulný domov či kavárnu než místo zaměřené na podávání výkonů.

„Firmy v současné době potřebují kromě reprezentativní zasedačky pro schůzky i jiné prostory vybavené pro spolupráci týmů. Může jít

o tzv. huddle rooms, neformální prostory připomínající spíše obývací pokoj, relaxační zónu, nebo ostrovní řešení, k nimž se mohou zaměstnanci sesednout v rámci větší pracovní místnosti. Prostorová řešení jsou různá podle potřeb a kultury společnosti, ale jedno je společné – vybavení kvalitními technologiemi pro spolupráci. Tak, aby bylo možné bez technických problémů komunikovat online se vzdálenými účastníky schůzky, sdílet s nimi informace, a to vše v zabezpečeném systému,“ řekl Michal Černý, odborník na komunikační technologie ze společnosti Audiopro.

Bezdrátová komunikace rozhodně není novinkou, přesto stále není obvyklé mít systém vyřešený tak, aby nebyl problém připojit se z jakéhokoli zařízení a mít možnost bez problémů sdílet potřebné informace. A to při zajištění bezpečnosti komunikace i firemních systémů.

„Moderní systémy poskytují jednoduchou možnost propojení všem účastníkům schůzek –

s jejich vlastními zařízeními a s vyloučením kabelů. Také zpřístupňují bezdrátově veškeré zdroje v dané místnosti. Pro schůzku nebo prezentaci vybaví jakýkoli prostor – od malé kanceláře po přednáškovou síň. Umožňují i vytváření virtuálních zasedacích místností, díky nimž lze propojit účastníky v různých prostorech,“ vysvětlil Michal Černý.

Úroveň technologického vybavení firem působících v ČR je poměrně vysoká, často ji však degradují nedotažené drobnosti. „Šikovné detaily naopak mohou pomoci vytáhnout vybavení na vyšší úroveň. Například speciální kamera Kaptivo pro online snímání a sdílení, která promění pomocí systému počítačového vidění na bázi AI běžnou bílou tabuli na inteligentní nástroj pro online spolupráci. Ta umožní živé sdílení týmové práce na tabuli v reálném čase, bez limitů špatného výhledu či dalších omezení, protože snímání obrazu se přenáší rovnou na obrazovku připojených účastníků, a to i vzdálených,“ podotkl Michal Černý. (tz)

Kaufland v Poděbradech nabídne moderní technologie i regionální produkty

Samoobslužné nakupování s aplikací K-Scan, prostorné parkoviště s nabíjecími stanicemi pro elektromobily i elektrokola, nejvyšší ekologický standard budovy i široký sortiment, ve kterém jsou zastoupeny produkty od lokálních dodavatelů. Taková je nová prodejna Kaufland v Poděbradech, která otevřela své brány zákazníkům 7. prosince.

Spolupráci Kauflandu s lokálními dodavateli a podporu regionality ocenil i ministr zemědělství ČR Zdeněk Nekula, který se zúčastnil slavnostního představení poděbradské prodejny a setkal se i s regionálními dodavateli. „Těší nás, že zákazníkům v Poděbradech můžeme nabídnout inovativní, pohodlné nakupování a rozsáhlou nabídku regionálních produktů,“ sdělila tisková mluvčí obchodního řetězce Renata Maierl.

Příjemnou atmosféru prodejní plochy o rozloze 3097 m² podtrhuje barevná výmalba, moderní osvětlení či přehledný navigační systém. Nakupování usnadní i zákaznické terminály poskytující informace o složení výrobku a jeho ceně či o aktuálních akčních nabídkách, a především pak technologie K-Scan. „Zákazníci si tak mohou zboží sami naskenovat scannerem nebo mobilním telefonem, vložit do tašky, a poté jen zaplatit u speciálních K-Scan pokladen,“ komentovala Renata Maierl výhody této aplikace. Nakupující mohou využít ale také dalších pět samoobslužných či osm klasických po-



kladn, včetně dvou snížených pro osoby s hendikepem.

Jednou z priorit společnosti Kaufland je trvalá udržitelnost. Na šetrný přístup k životnímu prostředí proto bylo myšleno i při výstavbě poděbradské prodejny. Ta je díky rekuperačnímu zařízení podlahově vytápěna odpadním teplem z chladicích zařízení, dvě vsakovací galerie navíc zadržují dešťovou vodu a brání jejímu odtoku do kanalizace. Ekologický je i dvířky osazený chladicí a mrazicí nábytek, nezanedbatelným příspěvkem k úsporám energie je úsporné LED osvětlení prodejny.

Velkokorýse obslužné pulty nabízejí rozmanitý výběr čerstvých lahůdek, sýrů, uzenin i masa,

včetně toho z vlastního masozávodu. Úsek pečiva disponuje navíc ohřevnou vitrinou s grilovanými kuřaty. „Právě čerstvé produkty si zákazníci velmi oblíbili, jsme proto moc rádi, že jim bohatým a pestrým sortimentem můžeme vyjít vstříc,“ nastínila tisková mluvčí. Nakupující mohou vybírat ze stovek produktů od mnoha dodavatelů, včetně těch regionálních, a to od mléčných i masných výrobků přes ovoce a zeleninu až po řemeslná piva.

Zastánci zdravé výživy nebo zákazníci s potravinovými intolerancemi se mohou těšit na hojné množství produktů v biokvalitě, bez lepku či bez laktózy. Nechybí ani úsek To Go s rychlým občerstvením. Zákazníci mají v nové



prodejně k dispozici také lékárna, trafikou nebo dva bankomaty. Pro odložení zavazadel mohou využít k tomu určené skříňky, součástí budovy jsou i toalety se samostatnou místností s přebalovacím pultem. Na moderní, komfortní zázemí se mohou těšit také zaměstnanci.

Pohodlné parkování zajistí 216 míst, včetně osmi stání pro osoby s hendikepem a šesti pro rodiče s dětmi, a také nabíjecí stanice na elektromobily a elektrokola.

Kaufland v rámci projektu Milión pro Poděbrady proinvestuje během následujících tří let částku milion korun do podpory komunitních projektů, organizací a spolkům působícím na Poděbradsku. (tz)

PENNY testuje možnosti elektrifikace své dopravy

Po dobu šesti týdnů testuje PENNY pro zásobování svých prodejen v reálném provozu plně elektrický nákladní automobil Mercedes eActros. Vozidlo s užitečnou nosností 7000 kg pojme až 18 evropalet a je vhodné zejména pro zásobování prodejen ve větších městech. Po dokončení testovacího provozu PENNY vyhodnotí výsledky a bude zvažovat začlenění elektrických vozidel do své flotily.

„Sledujeme aktuální trendy, a ačkoliv elektrifikace nákladních vozidel ještě není tak daleko jako v případě osobní dopravy, určitě je to směr, kterým se bude doprava, zejména ve velkých městech, ubírat i v této oblasti. Z hlediska ekologie, emisí a přístupu k životnímu prostředí jsou elektrická vozidla jasnou volbou. Pro nás v tuto chvíli jde o významný krok do další oblasti udržitelnosti, která je důležitým pilířem naší dlouhodobé strategie,“ řekl Radek Hovorka, jednatel PENNY odpovědný za oblast logistiky a dodal:

„Sériová výroba testovaného modelu začala v říjnu 2022 v továrně Future Truck Center ve výrobním závodě Mercedes-Benz Wörth a do České republiky byly dodávky těchto automobilů uvolněny teprve nedávno. Je nám proto ctí a jsme rádi, že jsme mezi prvními, kteří jeden ve své flotile vyzkouší, a že i díky našim zkušenostem a zpětné vazbě bude možné elektrifikaci nákladní dopravy dále rozvíjet a zlepšovat.“

Vozidlo je plně elektrické a je rovněž vybaveno elektrickým chladicím zařízením. Srdcem



modelu Mercedes eActros je jednotka se dvěma integrovanými elektromotory a dvoustupňovou převodovkou. Tichý a bezemisní elektrický pohon současně umožňuje dodávat zboží i v noci nebo jezdit v centrech měst, do nichž je vozidlům se vznětovými motory vjezd zakázán. Má několik volitelných jízdních režimů a výrobce uvádí dojezd až 400 km. „Máme vyzkoušeno, že při plném nabití baterií vozidlo v reálném provozu v závislosti na zatížení, tedy zda jde o přepravu chlazených nebo nechlazených produktů, a tak dále, ujede 250–300 km, což je například při zásobování více než 30 pražských prodejen opravdu dostačující. V závislosti na typu dobíjecí stanice a jejím výkonu je maximální doba nabití baterií na 100 % kapacity osm hodin (při výkonu 32 A/22,5 kWh). Z pohledu využití v praxi a vlivu na životní prostředí zatím nacházíme pouze pozitiva,“ okomentoval první zkušenosti Tomáš Kubza, šéf logistiky PENNY.

Cílem testu je vyhodnotit zejména využití plně elektrického nákladního automobilu v reálném provozu a při běžném zatížení tak, aby bylo

zaručeno spolehlivé zásobování prodejen řetězce, a v neposlední řadě vyhodnotit ekonomickou náročnost elektrifikace flotily. Tedy započítat nejen provozní náklady, ale i pořizovací náklady na vozidla s tímto typem pohonu a vybudování potřebné infrastruktury pro její provoz.

PENNY se na snižování ekologické a energetické zátěže zaměřuje dlouhodobě. Mezi prostředky, jak dosahuje snižování spotřeby energie z veřejné sítě, patří fotovoltaické elektrárny, LED osvětlení nebo nejmodernější úsporná chladicí a mrazicí zařízení. Díky modernizaci celé své prodejní sítě a novým technologiím tak snížilo spotřebu na svých prodejnách od roku 2014 o 13 % a v logistických centrech o 25 %. To v současné době umožňuje zachovat zaměstnancům tepelný komfort i výhodné ceny pro zákazníky. V roce 2023 PENNY plánuje pokračovat v instalaci dalších fotovoltaických zařízení a aplikaci dalších energeticky úsporných a ekologických technologií tak, aby dosáhlo splnění svého cíle snížení celkové spotřeby energie o 9,3 % a emisí CO₂ o 23 %. (tz)

APEK: slevy, reklamace, platební tlačítko...

Na e-shopy čeká řada legislativních novinek, jejichž účinnost se nezadržitelně blíží. Od 6. ledna 2023 se musí všichni majitelé a provozovatelé řídit novými pravidly. Asociace pro elektronickou komerci připravila proto ucelený materiál, který e-shopařům pomůže se ve změnách zorientovat. Nyní jej dává k dispozici zdarma ke stažení nejen pro své členy, ale i pro všechny ostatní podnikatele, kteří se zabývají internetovým prodejem. Obchodníci, kteří váhají, jak k novinkám přistupovat, tak mají díky APEK šanci si správný přístup vyjasnit.

„Legislativní změny, které vycházejí z evropských směrnic, měly být účinné již na konci prvního pololetí loňského roku. Jejich přijetí ale nakonec trvalo déle, a tak se jim definitivně musí obchodníci přizpůsobit až nyní. O nejdůležitějších tématech jistě každý podnikatel slyšel – nový způsob prezentace slev, změny v odpovědnosti za vady, respektive reklamaci, nové platební tlačítko, pravidla pro zveřejňování uživatelských recenzí. Je toho tedy opravdu hodně,“

shrnuje výkonný ředitel APEK Jan Vetyška a pokračoval: „V naší asociaci, která se legislativě pro e-commerce věnuje dlouhodobě, jsme proto připravili komplexní a snadno srozumitelný materiál. Ten pomůže e-shopařům se v problematice lépe zorientovat a správně se připravit na změny. Stahovat jej mohou zdarma na našich webových stránkách apek.cz.“

Asociace pro elektronickou komerci nejprve poskytla tento dokument svým členům.

V současné chvíli ale nabízí materiál ke stažení zdarma. A to bez omezení z webu apek.cz. Využít jej tedy mohou i podnikatelé mimo APEK. Hlavním smyslem tohoto rozhodnutí je, aby nedocházelo ke zbytečným chybám, které by poškozovaly dobré jméno české e-commerce. A také to, aby se provozovatelé e-shopů mohli věnovat své hlavní činnosti – prodeji zboží – a nemuseli dlouze pátrat v zákonech. „Jedním z cílů činnosti naší asociace je rozvoj a podpora celého prostředí české e-commerce. Proto jsme se rozhodli navázat na náš dlouholetý projekt APEK Vzorových obchodních podmínek. I ty poskytujeme e-shopařům zdarma, abychom podpořili všechny podnikatele, kteří se do online prodeje pustí. Věřím, že nyní ocení náš nejnovější materiál zaměřený na legislativní změny,“ doplnil Jan Vetyška.

Volně dostupný materiál přináší na osmnácti stranách textu přehledně ty nejdůležitější informace. Obsahuje praktické příklady, jak postupovat nově při slevách. Dále například schéma reklamačního procesu a nechybí v něm ani jednoduchý klíč pro správné plnění informačních povinností u uživatelských recenzí. Podnikatelé v brožůře také najdou informace o správném označení tlačítka pro odeslání objednávky z online nákupního košíku, o zákazu přednastavených souhlasů k nevyžádanému zboží (či službě) nebo o nápravě chybné implementace práv spotřebitele při vyzkoušení výrobků ve lhůtě 14 dnů.

Asociace pro elektronickou komerci však poskytuje svým členům řadu dalších právních a vzdělávacích materiálů, studií či odborných seminářů a webinářů. (tz)

Neefektivní regulace přispívají k prohlubování drahoty

V roce 2022 prožívá česká ekonomika nejvyšší inflaci od poloviny 90. let, kdy byla potlačena tzv. transformační inflace. Politici se navzájem obviňují, zda jde o Fialovu drahotu, nebo Babišovu drahotu. Studie zpracovaná Liberálním institutem mapuje pětici oblastí, ve kterých je růst cen tažen nevhodně nastavenou státní regulací.

„Říct, že vysokou inflaci mají všude, je příliš zjednodušující. Naše studie se zabývala pouze oblastmi bydlení, restaurací a služeb, mateřského školství, byrokracie v podnikání a sektorem hříchu neboli daněmi na alkohol a cigarety. Ve všech pěti oblastech jsme našli prostor pro významné zlepšení. Například v přeregulované oblasti bydlení nemá česká drahoty období ani v zahraničí. Vedle cen energií jde přitom o jednu z nejtěžších koulí u nohou Čechů,“ vysvětlil ekonom Martin Pánek, hlavní autor studie a ředitel Liberálního institutu.

Studie s názvem Regulační drahoty: Jak neefektivní regulace zdražují život v Česku je jed-

nou ze studií, které daly dohromady ekonomické think-tanky podobné Liberálnímu institutu v řadě dalších evropských zemí (v Německu, Francii, Polsku, Itálii, Řecku, Rumunsku a Švédsku). Studii pro celou EU dává dohromady v Londýně sídlící think-tank Epicenter, který rovněž celý projekt koordinuje.

„Epicenter celý projekt řídí, rovněž poskytuje finanční prostředky na výzkum a informační kampaň. Studie, kterou zveřejňujeme, je však dílem výhradně naším. Liberální institut si sám vybral oblasti, ve kterých bádá a sám zvolil metodiku. Analytické práce probíhaly od října do prosince letošního roku,“ dodává Martin Pánek, který je pod studií podepsaný spolu s kolektivem autorů.

Studie na 27 stranách popisuje a zasazuje do kontextu stávající stav v daných oblastech, přikládá analytické komentáře, politická doporučení, grafy, tabulky a mezinárodních srovnání.

Mezi nejzajímavější závěry patří například:

■ Lepším řízením kapacit školek a zrychlením výstavby tam, kde jsou potřeba, může vláda ušetřit mladým rodičům nejméně 6000 Kč měsíčně.

■ Za posledních pět let vzrostly ceny bydlení v EU o 40 %. V České republice byl tento růst více než dvakrát rychlejší. Průměrný dům v ČR by stál o milion korun méně, pokud by se růst cen omezil na průměrný růst v EU.

■ V případě zrušení poplatků pro kolektivní správce (jako OSA) může středně velká restaurace ušetřit 62 000 Kč ročně. Kromě toho by vláda mohla v zájmu snížení cen pro spotřebitele snížit sazby DPH. Pokud by se 15% sazba DPH snížila na 10 %, každému Čechovi by zbylo ročně 3800 Kč disponibilního příjmu navíc.

■ V malém podniku zabere vyplnění potřebných dokumentů pro vládu a vyřízení úkolů nařízených vládou téměř šest týdnů práce jednoho zaměstnance – 60 000 Kč mzdy. Pokud tuto zátěž snížíme o 25 %, stále to našemu modelovému podniku přináší úsporu 15 000 Kč ročně, kterou může využít k tomu, aby dal zaměstnanci více dovolené nebo zvýšil výrobu.

■ Vláda ročně vybere téměř 8800 Kč na spotřebních daních a 4000 Kč na DPH ze spotřeby alkoholu a cigaret průměrného Čecha. (tz)

Udržitelnost

I firemní dárek může být nápaditý a mít příběh

Firemní dárky jsou potřeba nejen na konci roku. Obchodním partnerům se lze připomenout i něčím nekonvenčním. Uděláte tak radost třeba jejich chuťovým buňkám, a ještě podpoříte smysluplné myšlenky udržitelných projektů nebo designového up-cyclingu. Třeba Biopekárna Zemanka napeče sušenky a kreky v obale přímo pro vás. Nebo dodá ochutnávkové krabice s místem pro personalizované přání.



Něčím dobrým na zub nepohrdne skoro nikdo, tak proč nedat jako firemní dárek výborné produkty od Zemanky. Zvlášť, když je v Zemance umí zabalit do balíčků s etiketou na míru podle vašeho designu. Stačí říct, co má balíček obsahovat, co natisknout na etiketu, a vše ostatní zařídí v Zemance.

Do balíčků můžete vybrat nejen jednu z osvědčených variant sladkých sušenek, ale také slané kreky nebo tyčinky. A buďte si jisti, že na Bio čoko-kokosky s 60 % hořkou čokoládou, Máslové biosušenky s ovesnými vločkami nebo Bio kreky se sýrem a slunečnicí budou všichni ještě dlouho vzpomínat. A kdybyste chtěli své obchodní partnery obdarovat něčím větším, můžete sáhnout po ochutnávkové krabici, která obsahuje vždy šest různých produktů podle vlastního výběru a spoustu místa na vložení jakéhokoliv přání.

Sladké i slané produkty ze Zemanky jsou vyrobené ze surovin v biokvalitě a podle tradič-

ních osvědčených receptů. Řada produktů je bezlepková, bez vajec nebo laktózy, některé neobsahují žádný cukr a slazeny jsou pouze sirupy. Kompletní sortiment výrobků je na www.biopekarnazemanka.cz a přesnou kalkulaci a podrobnější info ohledně produktů v obalech na míru je možné získat na iveta.havlova@biopekarnazemanka.cz

Skupinka ostravských nadšenců do up-cyclingu, fungující pod jménem Navzdory, má hlavu plnou udržitelných nápadů. Z použitých materiálů, jako jsou lahve od vína, staré bannery, autopásky, hasičské hadice, cykloduše nebo gramofonové desky, dokáže vyrobit nejen kreativní firemní dárky a reklamní předměty, ale i spoustu jiných věcí. Stačí si vybrat v jejich katalogu, opatřit vlastním logem a bezvadný firemní dárek například v podobě misky ze staré lahve, originálního diáře z banneru nebo klíčenky z autopásky je na světě. Pokud dárek zrovna nepotřebujete, tak s nimi můžete ochutnat jejich

ECO catering nebo poznat kouzlo workshopů. Kompletní představení jejich filozofie najdete na www.navzdory.com a také na jejich e-shopu.

Co takhle udělat z rutiny, jakou je pití vody, nejen přírodní, ale i estetický zážitek? Pokud se vám ta myšlenka zamlouvá, tak jako firemní pozornost darujte užitečný eco-dárek v podobě přírodního filtru z aktivního uhlí do vody. Jmenuje se Binchio a obsahuje až 95 % uhlíku. Z vody dokáže tenhle malý pomocník odstranit nejen chlorovou pachut, těžké kovy a další drobné nečistoty, ale harmonizuje navíc její pH, pohltí chemikálie a vodu obohatí o důležité minerály, jako je třeba draslík. Mladá československá značka Binchio dodává k „Binchio uhlíkům“ i designovou karafu s ručně pískovanou runou životní síly „Uruz“. Uvidíte, že přírodní čistící vody bez obsahu plastů pro udržitelné filtrování kohoutkové vody se stane miláčkem nejděle kanceláře. Filtry i karafu lze koupit na www.binchio.com. (tz)

Nezapomeňte na knihu



Grada Publishing, a. s.
U Průhonu 22, 170 00 Praha 7
tel.: 234 264 401
fax: 234 264 400
www.grada.cz



Smart Press, s.r.o.
Velflíkova 1417/12
160 00 Praha 6
tel.: 233 320 075
e-mail: redakce@smartpress.cz
www.smartpress.cz

Od nápadu k úspěchu Tamsen Webster

Jestliže máte nápad tak dobrý, že by dokázal změnit něčí život, trh, nebo dokonce celý svět, ale ostatní si ho pořád ještě nějak nevšimli, pak je tato kniha přesně pro vás! Je to kniha pro lidi, kteří chtějí, stejně jako vy, aby jejich myšlenka ovlivnila svět. Je to kniha pro ty, kterým stejně jako vám nechybí motivace a ochota pracovat, ale nedaří se jim vyjádřit, jak neodolatelný jejich nápad je... Jak na to, aby se z vašeho nápadu stal neodolatelný nápad, se dozvíte z této knihy!

Naše domácí – Recepty a návody z kopečku Monika Kindlová

Spoluautorka bestsellerového titulu Tradinář – rodinný a tvořivý rok plný oslav a rituálů připravila kuchařku na domácí pohodu. Kniha vám pomůže navodit domácí útulno a pohodu pomocí osvědčených receptů a návodů z dostupných zdrojů. Nabízí téměř 120 receptů, návodů a milých životních rad pro každodenní život i slavnostní okamžiky. Všechny fotografie jsou zachyceny u autorky doma, a vyznačují se z nich díky tomu skutečná domácí pohoda a klid.

Naše kavárna

Změny ve 4IGV

Novým sales managerem společnosti 4IGV, která se zabývá automatizací intralogistiky prostřednictvím autonomní manipulační techniky značky Agilox, se stal Jakub Vlček. Na pozici business and marketing managera působí Radka Zobaníková.

Marketing Brna posílili odborníci

Zástupci města doplnění o odborníky z komerční sféry – tak vypadá složení nové Rady pro marketing města Brna. Předsedkyní jmenovalo vedení města uvolněnou zastupitelku pro marketing Kateřinu Jarošovou, místopředsedou na základě nominace samotných marketérů Petra Lesenského.

M. Suchánková s novými pravomocemi

Marcela Suchánková je novou ředitelkou české pobočky KBC Asset Management a generální ředitelkou ČSOB Penzijní společnosti. Zároveň se stala výkonnou ředitelkou Investičních produktů ve skupině ČSOB.

Sponzoring, charita, pomoc

Pro Bazalku

Zástupci skupiny Milan Král Group se vydali do českobudějovického centra Bazalka, aby zjistili, jak mohou dosavadní spolupráci ještě rozšířit a zintenzivnit. „Všichni tam mají náš hluboký obdiv za to, jak odhodlaně a nezištně pečují o své klienty. Rádi bychom jim v jejich nasazení alespoň do určité míry pomohli, a třeba i sami přiložili ruku k dílu coby dobrovolníci při určitých aktivitách,“ uvedla majitelka skupiny Iveta Králová. Bazalka poskytuje komplexní péči o děti, mládež i dospělé s těžkým zdravotním postižením nebo poruchami autistického spektra s přidruženou mentální retardací. Skupina Milan Král Group pomohla Bazalce pořídit vozidla pro přepravu klientů i zaměstnanců a poskytuje základní servis zdarma. (tz)

Lego naší legislativy

Platby za zdravotní pojištění

Společenství vlastníků bytů má pětičlenný výbor a kontrolní komise tři členy. Musí z odměn platit zdravotní pojištění? Rozhodující skutečnost, zda z určité činnosti plynou příjmy, stanovuje § 6 Zákona České národní rady o daních z příjmů (č. 586/1992 Sb.). V případě, že je členem orgánů společenství vlastníků vyplácena odměna, jsou tyto členové považováni za „zaměstnance“. Tzn. odměny členům orgánů společenství vlastníků jsou příjmem ze závislé činnosti, který podléhá odvodům na zdravotní a sociální pojištění a také dani z příjmu.

Zdravotní pojištění z odměny za výkon funkce se odvádí vždy, a to bez ohledu na výši odměny. Zdravotní pojištění činí celkem 13,5 % z hrubého základu. V praxi to znamená, že 4,5 % odvádí „zaměstnanec“ neboli člen statutárního orgánu (výbor, kontrolní komise) a 9 % „zaměstnavatel“, tedy společenství vlastníků. I kdyby členové výboru nebo kontrolní komise odměny pobírali nepravidelně, musí být po dobu výkonu jejich funkce, z níž jim plynou odměny, přihlášení u zdravotní pojišťovny jako zaměstnanci a také musí být přihlášení SVJ jako zaměstnavatel. Společenství vlastníků má jako zaměstnavatel povinnost přihlásit zdravotní pojišťovně své zaměstnance do osmi dnů od vzniku zaměstnání (tzv. oznamovací povinnost). Dnem vzniku zaměstnání je v tomto případě den zvolení do výboru či komise.

„Oznámení je třeba provést u všech zdravotních pojišťoven, u kterých jsou členové výboru SVJ a kontrolní komise pojištěni. V každém měsíci je pak zaměstnavatel povinen předkládat každé zdravotní pojišťovně, u níž jsou evidováni jeho zaměstnanci, formulář Přehled o platbě pojistného a odvádět pojistné,“ uvedla Viktorie Plívová tisková mluvčí VZP. Pokud členům zmíněných orgánů v některém měsíci není zúčtována žádná odměna a jde o osoby, které nemusí dodržet minimální vyměřovací základ (např. poživatelé důchodu, OSVČ platící zálohy vypočtené alespoň z minimálního vyměřovacího základu apod.) odevzdá zaměstnavatel údaje o nulovém vyměřovacím základu a nulovém odvodu pojistného. (tz)

INZERCE

Účetní a poradenská firma FISKUS CZ s.r.o. vám nabízí:

vedení jednoduchého i podvojného účetnictví, zpracování účetnictví za celý rok, mzdy, DPH, daňová přiznání všeho druhu a řadu dalších služeb ekonomických a daňových (podnikatelské plány, úvěry, ekonomické vedení firem, krizové řízení apod.)

Kontakt: U Kanálky 1, 120 00 Praha 2, tel.: 224 918 293; 224 922 420; 224 922 688; 224 917 584; 223 016 650; 223 016 651, fax: z jakéhokoliv uvedeného čísla mojmir@fiskus.cz 602 217 061 karel@fiskus.cz 603 423 097 www.fiskus.cz

Věřím, že se ekonomická situace v dohledné době začne spíše uklidňovat

Než se lidstvo začalo potýkat s důsledky covidu, žilo se mnohým v posledních letech krásně. V komfortu, který jsme ani nepotřebovali. Neskromně, ba někdy až rozmařile. Komericializovaly se vztahy, zmínky o pravých hodnotách života patřily spíše do učebnic o sebe-rozvoji než do našeho každodenního konání. Místo pokorného obdělávání rodné hroudy jsme uvažovali v tabulkách zisků, a to bylo až příliš „nadčasové“. Dějinné souvislosti ukázaly, že není nic, co by nás mělo činit nadprůměrně sebejistými. Globální ekonomika vstoupila do období turbulencí, jaké jsme si dříve nedokázali představit. Tím více se odborníků ptáme, co předpokládají, že nás čeká v nejbližších měsících. Otázky na podobné téma jsem položila Martinu Kupkovi, hlavnímu ekonomovi ČSOB:

Dá se z dat, která máte k dispozici, odvodit, jak se bude vyvíjet ekonomika v Česku v prvním letošním pololetí?

Data, která máme zatím k dispozici, naznačují, že v průběhu prvního pololetí by se ekonomický vývoj v ČR mohl pomalu začít obracet k lepšímu. Jmenovitě ekonomická aktivita by mohla opět začít zrychlovat, a inflace naopak zpomalovat. Změny, k nimž bude docházet, nebudou však nijak překotné a míra nejistoty, pramenící z přítomnosti vnějších rizik schopných ovlivnit náš ekonomický vývoj, zůstane vysoká.

A jak se povede malým a středním firmám?

Vývoj v malých a středních firmách bude diferencovaný. Důvody pro tuto rozdílnost jsou jak subjektivní, tak objektivní. Není těžké představit si firmy, jejichž výrobní program, nákladová struktura a orientace odbytu vytvářejí v současných podmínkách pro ekonomickou prosperitu toxický mix. Na druhé straně ale vidíme také řadu příkladů, kdy i malé firmy, bez kdovíjak silného finančního zázemí, zato však předvídavé, pružné a inovativní, nejenže dokážou přežít, ale i být úspěšné.

O čem bude v příštích měsících konkurenceschopnost průmyslových gigantů a větších exportérů? Promítnou se do ní velkou měrou náklady na energie nebo nějaký úplně jiný prvek?

Dramaticky zvýšené náklady na energie jsou faktorem, který bude i nadále významně ovlivňovat většinu ekonomických subjektů, průmyslové giganty a větší exportéry nevyjímaje. Mezi další faktory bude nepochybně patřit restrukturalizace globálních dodavatelských řetězců, strukturální změny ve výrobě v souvislosti

s probíhající klimatickou změnou a opatřeními cílenými na její zpomalení, vývoj měnových kurzů, ale také třeba zvládnutí či zanedbání účinného zapojení digitalizace a automatizace do systému výroby a distribuce.

Mají oproti jiným podnikům určitou výhodu rodinné firmy? Třeba právě v efektivitě řízení, minimalistickém řízení, přizpůsobivosti a kreativitě?

Máte jistě pravdu v tom, že rodinné firmy mohou mít oproti ostatním firmám určité výhody, stejně tak ale mohou mít i nějaké nevýhody. Rodinná firma nemusí být vždy malá a pokrevní vztahy ve vedení nemusí být vždy zárukou hladkého a správného rozhodování. Dobře fungující rodinná firma je nepochybně přitažlivým fenoménem, má potenciál poskytovat dodatečnou přidanou hodnotu svým zaměstnancům i regionu, kde operuje. Obecně se nicméně kloním k tomu, že z pohledu celé ekonomiky i spotřebitelů dává smysl dělit firmy v první řadě na dobré a špatné.

V čem letos napomohou investiční a provozní úvěry bank či nebankovních domů k podpoře podnikání u nás? Budou se požadavky na půjčky zvažovat ještě přísněji než dosud?

Nemyslím si, že by v tomto směru letos docházelo k nějakým převratným změnám. Investiční a provozní úvěry zůstanou i nadále pro firmy nepostradatelným nástrojem, umožňujícím reprodukci a zdravý rozvoj jejich businessu. Tím, co může některým subjektům komplikovat financování, nebude bankovní zlovůle, ale náročnější situace na trzích. Banky, které samy podnikají se svěřenými penězi, nesmějí jít při úvěrování za hranu přípustného rizika. Neznačena to, že by jim byl osud klientů lhostejný. Očekávám, že firmám dokážou nabídnout i ve složi-



Martin Kupka, hlavní ekonom ČSOB

tých podmínkách kvalitní poradenství a ochotně jim vyjdou vstříc ve všech směrech, kde to bude možné.

Myslíte si, že se naopak bude více dařit živnostníkům, zejména řemeslníkům, kterých je stále velký nedostatek? Že lidé budou spíše opravovat, vylepšovat, než například stavět nové rodinné domy? Že bez kadeřnice, pedikérky nebo elektrikáře se prostě neobejdou?

Domnívám se, že vysoká inflace, která má za následek snižující se kupní sílu zaměstnanců a příjmů i většiny úspor, prospívá málokomu. Domácnosti musí v první řadě uhradit platby za nezbytné položky ve svém spotřebním koši: jídlo, energie, oblečení, doprava, školní potřeby... Poptávka po zboží a službách, které nejsou nezbytné na agregátní úrovni, klesá. Řada nákupů, které lze odložit, bude odložena. U osobních služeb, které odložit nelze, očekávám snížení frekvence jejich využívání. I v případě živnostníků tedy bude platit, že ne všichni se dokážou vyrovnat se současnými ekonomickými problémy stejně snadno a stejně úspěšně.

Inflace, zásahy ČNB, slabé zlaté rezervy státu, panika na trhu, zmínky o měnové reformě... Co to znamená a co to přinese?

S výhradou, že budoucnost není nikdy jistá, a geopolitická rizika těžko zmizí mávnutím kouzelného proutku, bych si troufal predikovat, že inflace, i díky měnové politice ČNB, v dohledné době začne slábnout, paniky na trzích ubude

a k měnové reformě u nás nedojde. Ekonomický šok způsobený nejprve globální pandemií, a následně podpořený vzrůstem inflace a energetickou krizí v důsledku vzplanutí válečného konfliktu na Ukrajině během několika dalších čtvrtletí postupně odezní. Světová i česká ekonomika budou vypadat trochu jinak, ale neřekl bych, že o moc hůře než před rokem 2020.

Možná vás otázkami stavím do role věštce, ale lidé z businessu, ač byli vždy zvyklí nést značné riziko za své rozhodování a improvizovat, také plánovali, ať už se tomu dnes říká jakkoli, kdežto nyní se učí žít v naprosté nejistotě a ve zbrklém chování trhu. Bude tomu už tak navždy? Je to udržitelné?

Role věstců nám, ekonomickým analytikům, není cizí, navzdory tomu, že o ni většinou neusilujeme! Ale zpět k otázce. Podíváme-li se zpět do historie, uvidíme, jak se střídala období klidnějšího vývoje s turbulentnějšími periodami. Nemám pro to žádné pádné důkazy, nicméně klonil bych se k názoru, že svědky podobného vývoje nejspíše budeme i v budoucnosti. Podmínky podnikání v současné době jsou nepochybně náročnější, než na jaké jsme řadu let předtím byli zvyklí. I když si dokážu představit ještě dramatictější scénáře, věřím, že se nenaplní, a ekonomická situace se v dohledné době naopak začne spíše uklidňovat.

Anebo se svět evolučně změnil tak, že se blíží k průlomovému zlomu, k revoluci, ať už ekonomické, sociální, technologické? Máme se na co těšit?

Velkou sociálně-ekonomickou revolucí bych raději ozelel, už proto, že, jak známo, revoluce mají sklon k tomu, aby požíraly své děti. Co je asi nepopíratelné, to je fakt, že tempo změn v některých oblastech života v neposlední řadě mimo jiné díky procesu globalizace v několika posledních dekadách akcelerovalo, a nejen pro nás jako osoby, ale i pro státní společnosti i celou planetu Země, takže je úspěšné vyrovnání se se všemi pádicími změnami náročným úkolem. Ti kdo věří, že lidstvo dokáže tento úkol úspěšně vyřešit, se mohou na budoucnost těšit, ostatní mohou mít legitimní důvod k obavám.

otázky připravila Eva Brixi

Zaměstnání roku 2023 (a budoucnosti): práce ve vodíku

Tak jako 70. a 80. léta patřila ropě a petrolejářskému průmyslu a další dvacetiletí především informačním technologiím, získává velmi zřetelné a stále jasnější obrysy nové zaměstnání budoucnosti: práce ve vodíku. Během několika let zde vzniknou milióny pracovních míst. Tvrdí to Stanton Chase, mezinárodní firma, jež se zabývá vyhledáváním vrcholových manažerů (Executive Search).

„Pokud rozumíte vodíku nebo jej milujete, máte zřejmě zářnou budoucnost. Očekáváme, že vodíkové odvětví se bude rozvíjet ostrým tempem a natáhne ty nejlepší mozky,“ potvrdil Marek Huml, Managing Partner pražské kanceláře Stanton Chase. Vodík je sice nejjednodušší chemický prvek, ale již léta si s ním lámou hlavu všichni, kteří sní o palivu budoucnosti. Je totiž velmi flexibilní, při pohonu motorů nevytváří žádné emise a je ho prakticky nekonečné množství, je obsažen ve vodě, v biomase i ve fosilních palivech. Jeho nevýhodou jsou zatím vysoké produkční náklady a velká spotřeba energie, kterou je třeba pro jeho stlačení a skladování.

„Vodík bude hrát klíčovou roli v moderní energetice a v dopravě. Nemáme lepší prostředek pro skladování energie,“ řekl Ladislav Ornst,

předseda představenstva firmy United Hydrogen, která vybudovala úspěšný vodíkový business v USA a nyní se zabývá investicemi do vodíkových technologií ve střední a východní Evropě. „A pro nastartování projektů budeme potřebovat manažery a projektové lídry s technickým a finančním vzděláním, samozřejmě později i lidi do výroby.“

„Již nyní obsazujeme pozice do technologických firem nebo startupů, které se zabývají výzkumem vodíkových pohonů nebo zařízení na výrobu vodíku,“ sdělil Marek Huml ze Stanton Chase.

Vodíková ekonomika se prudce rozvíjí. Samozřejmě, rychlou vodíkovou budoucnost předpovídali vědci již v 60. letech minulého století a zkoušel na ní přejít Island v 90. letech, avšak až nyní se ve vodíku točí každý rok 120 miliard dolarů a celý sektor roste pětiprocentním tempem ročně. Podle předpokladů vznikne v Evropské unii do roku 2030 na jeden milión pracovních míst ve vodíku a do roku 2050 dokonce 5,4 miliónu. To je, pro srovnání, zhruba třikrát více než je nyní pozic v chemickém průmyslu. Na celosvětové úrovni by počet pracovních míst mohl dosáhnout až 30 miliónů v polovině 21. století.

V současnosti jsou největšími uživateli vodíku chemický průmysl, výrobci hnojiv a plastů,

energetické firmy a ve stále větší míře logistické firmy a dopravci. Němci testují vlak na vodíkový pohon, korejská automobilka Hyundai dodala nedávno do Německa prvních 27 vodíkových nákladních vozidel, japonská Toyota staví futuristické město Woven City, kde bude veškerá energie založena na vodíku. Americký stát Kalifornie plánuje od roku 2035 umožnit dopravu pouze automobily na elektrický nebo vodíkový pohon. Odhaduje se, že do 30 let bude vodík tvořit 12 % veškeré světové spotřeby energie.

„Vodíku je nekonečně mnoho a je to jediný prvek, který nám poskytuje nekonečnou energetickou smyčku: z obnovitelné energie vyrobíme vodík a z vodíku zpět elektrickou energii,“ vysvětlil Ladislav Ornst. „Vodík umožní skladování energie například z větru nebo slunce a nahradí benzín, naftu nebo zemní plyn a přispěje k energetické nezávislosti.“

Na vodíkovou budoucnost vsadila i další česká firma Devinn. Kromě toho, že je integrátorem vodíkových systémů v energetice a dopravě, vyvinula vlastní mobilní vodíkový generátor H2BASE.

Rostoucí ceny energií a odklon od fosilních paliv slibují vodíku zářivou budoucnost. „Jsmo přesvědčení, že vodíková energie bude nedílnou součástí realizace celosvětové uhlíkové neutrality,“ řekl Katsuyuki Ota, prezident japonské pe-

trolejářské firmy ENEOS. Tomu podobně věří i Češi. „S rostoucími cenami energií roste poptávka po samostatných, nezávislých řešeních pro rodinné domy, kde vidíme obrovský potenciál,“ komentoval situaci Matěj Jakubec z firmy Devinn. Ve vodíku vzniknou celé nové profese. Řada z nich ještě ani nemá názvy nebo vůbec nezapadají do oficiálních klasifikací. S tím ruku v ruce vznikne potřeba rychle nové talenty vyškolené a vzdělané. Tyto nové profese půjdou napříč všemi typy zaměstnání, od vývojářů s akademickými tituly, specializované inženýry, designéry, programátory vodíkových systémů, specialisty na materiály, odpady, vývojáře vodíkových aut nebo autonomních výroben vodíků až po specializované techniky pro montáž palivových článků. K tomu musíme přidat „vodíkové“ obchodníky a „vodíkové“ marketéry.

„V současnosti české i zahraniční firmy hledají především vodíkové technologické profese, inženýry pro vývoj vodíkových aplikací, a také manažery, kteří dokážou tyto aplikace prodat. Velmi rychle se však blíží doba, kdy vodíková specialisté budou prakticky ve všech oborech lidské činnosti, od vědců přes ředitele vodíkových továren až po základní profese řidičů vodíkových nákladáků,“ dodal Marek Huml. „Nyní se rozjíždí vlak a klienti vědí, že důležitější než zkušenosti je nadšení pro vodík.“ (tz)